

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԻԶԵՎԱՆԻ ՍԱՍՆԱՁՈՒԴ

Տնտեսագիտության ֆակուլտետ

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՐ

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության բառնիշը	Ֆինանսներ 041201.00.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	տնտեսագիտության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2021/22
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները/պահանջները

Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա ՀՀ եռաստիճան միջնակարգ ընդիանուր կամ դրան համարժեք այլ կրթություն /նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական/: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի:

Այլ մասնագիտությամբ բակալավրի կամ համարժեք որակավորում ունեցող դիմորդների ընդունելությունը կատարվում է առանց ընդունելության քննությունների: Այս դեպքում դիմորդը միանգամից ընդունվում է կրթական ծրագրի երկրորդ կուրս:

9. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները

• Ծրագրի նպատակն է պատրաստել տնտեսագիտության, ֆինանսաբանկային հիմնարար գիտելիքներ և հմտություններ ունեցող, ֆինանսական վերլուծություններ իրականացնող տնտեսագետ-մասնագետներ տնտեսության տարբեր ոլորտներում տնտեսական գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների, առավելապես ֆինանսարանկային ոլորտի, ինչպես նաև արտադրական, պետական կառավարման համակարգերի տարբեր օդակների համար: Նպաստել տնտեսագիտական մտածողության ձևավորմանը:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

- Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,
- Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
- բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը,
- մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները,
- Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,
- համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները, և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,
- բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,
- մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,
- կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:

- կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական

- հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,
- կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիկական մեթոդներ,
 - կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեջնաբանման համար,
 - չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,
 - քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
 - տարբեր հարցերի շորոջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
 - մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացությունները,
 - կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
 - գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները,
 - կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարտություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

- օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),
- որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
- բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,
- պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,
- գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,
- աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ,
- ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Գնահատման ձևերը

- ստուգարքներ,
- ընթացիկ քննություններ,
- հետազոտական աշխատանք,
- եզրափակիչ քննություններ,
- ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Ֆինանսներ» ծրագիրն ապահովում է համապատասխան ակադեմիական բազա այն ուսանողների համար, ովքեր մտադիր են իրենց ապագա կարիերան կառուցել բիզնեսի, բանկային հատվածի, կազմակերպությունների ֆինանսական կառավարման և հանրային կառավարման ոլորտներում:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել տնտեսության տարբեր ոլորտների ձեռնարկություններում, առևտրային բանկերում, խորհրդատվական ընկերություններում, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

- ֆինանսական խորհրդատու,
- վիճակագրական տվյալների վերլուծաբան.
- մենեջմենթի, մարքեթինգի խորհրդատու
- կրտսեր տնտեսագետ-ֆինանսիստ,
- կրտսեր հաշվապահ,
- վիճակագրության բաժնի մասնագետ

- ՓՄՁ կառավարիչ
- վարկային մասնագետ,
- սպասարկման բաժնի մասնագետ
- ոիսկերի կառավարման կրտսեր մասնագետ
- տնտեսական քաղաքականության ծրագրերի մշակման խմբի անդամ,
- տնտեսական նախագծերի մշակման, դրանց արդյունավետության գնահատման և իրականացման վերահսկողության գծով մասնագետ:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- Ժամանակակից սարքավորումներով և ծրագրային միջոցներով ապահովված լսարաններ,
- առցանց դասախոսություններ,
- էլեկտրոնային ռեսուրսներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս

- ՀՀ կրթական որակավորումների ազգային շրջանակ
- ԵՊՀ Ֆինանսներ (բայց ոլորտի) կրթական ծրագիր,
- ՀՊՏՀ Ֆինանսներ կրթական ծրագիր,
- Объязательные компетенции ФГОС ВПО бакалавров по направлению “Экономика” Российской Федерации.
- Каталог учебных программ экономического факультета МГУ программы бакалавров по направлению “Экономика”.
- Middlesex University. Programme Specification and Curriculum Map for BSc Honours Business Economics 2019-2020;
- The framework of qualifications for the European Higher Education Area, 2020:

17. Լրացրից տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ

Ֆինանսներ ԿԾ-ի նպատակների հաջող իրականացման համար ֆակուլտետում առկա են անհրաժեշտ համակարգչային ծրագրերը /ՀԾ-հաշվապահ, STATA, Eviews, Moodle /:

**«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ
ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋԱՐԴՅՈՒՔՆԵՐԸ**

Ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
Ա1	Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները:	F1	Կիրառելու տնտեսամարթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար
Ա2	Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:	F2	Կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:
Ա3	Բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը:	F3	Կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:
Ա4	Մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները:	F4	Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա:
Ա5	Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման եռթյունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը:	F5	Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները
Ա6	Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները, և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը:	F6	Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր:
Ա7	Բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ	F7	Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:
Ա8	Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:	F8	Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:
Ա9	Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:	F9	Գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործուները:
		F10	Կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր
Գ. Ըստհանրական (փոխանցելի) կարողություններ			
Գ1	Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ);	Գ4	Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:
Գ2	Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:	Գ5	Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:
Գ3	Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական	Գ6	Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ

հանրության հետ:		կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ :
	Գ7	Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետազա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Սույուղի թվա- նիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																											
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Ա5	Ա6	Ա7	Ա8	Ա9	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Բ8	Բ9	Բ10	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	Գ7		
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B01																							+ +					
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	0304/B02																							+ +					
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B03																							+ +					
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B04																							+ +					
Ուսուերեն-1	0305/B05																							+ +					
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	0001/B06																							+ +					
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302/B07																							+ + +					
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	0304/B08																							+ +					
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B9																												
Ուսուերեն-2	0305/B10																							+ +					
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B11																								+ +				
Փիլիսոփայության հիմունքներ	0304/B12																							+ +					
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B13																												
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B14																							+ +					
Անզերեն-1	0305/B15																								+ +				
Անզերեն-2	0305/B16																							+ +					
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/B17																							+ +					
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/B17																							+ + +					
Գործարարության հիմունքներ	0201/B17																								+ +				
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/B17																								+ +				
Հոգեբանության հիմունքներ	0303/B17																								+ +				
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202/B17																							+ +					
Տրամաբանության հիմունքներ	0304/B17																							+ +					
Քաղաքագիտության հիմունքներ	0304/B17																							+ +					
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/B17																							+ +					
Մաթեմատիկական անալիզ-1	0105/B18	+																						+ +					
Տնտեսագիտության տեսություն-1	0201/B19																							+ +					

Կիրառական էկոնոմիկատրիկա	0201/B51		+					+					+			+	+	+			+	+	+			
Բիզնեսի կազմակերպում	0201/B53							+					+			+	+	+	+		+		+	+	+	
Վարքագծային տնտեսազիտություն	0201/B52								+	+						+	+		+						+	+
Ներդրումային նախագծերի կառավարում	0201/B52		+							+						+	+	+	+			+	+			
Առևտրային բանկերի գործունեության հիմունքներ	0201/B53		+		+	+							+	+	+	+	+	+			+	+	+			
Python	0201/B51							+								+			+	+						+
Մասնագիտական պրակտիկա - 1	0201/B54	+		+									+	+	+		+		+						+	+
Մասնագիտական պրակտիկա - 2	0201/B56												+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ավարտական աշխատանք	0201/B55	+			+			+					+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

Թվանիշ	Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Կրթական մասնակիցներ	Ուսումնական քեռնվածությունը, ժամ					Կիսամյակներ												Գնահատման ձևը			
			Ընդ.	Հայկ.	Գրեժ.	Անգլ.	Ինգ.	Կրթ.	Լ.ս.Ժ	Կրթ.	Լ.ս.Ժ	Կրթ.	Լ.ս.Ժ	Կրթ.	Լ.ս.Ժ	Կրթ.	Լ.ս.Ժ	Կրթ.	Լ.ս.Ժ	Կրթ.	Լ.ս.Ժ		
	ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑԱՍՍԱՍ	44	1320	255	405	0	660	16	18	14	16	6	6	4	6								
	Պարտադիր դասընթացներ	40	1200	195	405	0	600	12	14	10	12	2	4	4	6								
	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	2	60	0	30	0	30	2	2														Ստ.
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	2	60	30	0	0	30	2	2														Ստ.
	Ռուսերեն-1	4	120	0	60	0	60	4	4														Ստ.
	Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	4	120	30	30	0	60	4	4														Ստ.
	Անգլերեն-1	4	120	0	60	0	60	4	4														Ստ.
	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30			2	2												Ստ.
	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	2	60	0	30	0	30			2	2												Ստ.
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	2	60	30	0	0	30			2	2												Ստ.
	Ռուսերեն-2	4	120	0	60	0	60			4	4												Ստ.
	Անգլերեն-2	4	120	0	60	0	60			4	4												Ստ.
	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4	120	30	30	0	60										4	4					Ստ.
	Իրավունքի հիմունքներ	2	60	30	0	0	30					2	2										Ստ.
	Ֆիզիաստիարակություն	0								2	2			2									Ստ.
	Կամքնտրական դասընթացներ	4	120	60	0	0	60	4	4	4	4	4	4										Ստ.
	Քաղաքագիտության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								
	Գործարարության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								
	Մշակութաբանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								
	Կրոնագիտության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								
	Բարոյագիտության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								
	Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								
	Տրամաբանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								
	Հոգեբանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30							2	2								

Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	2	60	30	0	0	30				2	2												
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ	166	4980	1290	1140	0	2550	16	16	16	16	25	24	27	26	30	26	28	26	30	26	0	0	
Պարտադիր դասընթացներ	150	4500	1140	1050	0	2310	16	16	16	16	18	18	27	26	26	23	24	22	26	23	0	0	
Տնտեսագիտության տեսություն-1	6	180	45	45	0	90	6	6															Եղ.զն.
Մաթեմատիկական անալիզ-1	6	180	45	45	0	90	6	6															Եղ.զն.
Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ էրկրաչափություն - 1	4	120	30	30	0	60	4	4															Եղ.զն.
Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա - 1	2	60		30	0	30			2	2													Առ.ընթ.զն.
Տնտեսագիտության տեսություն-2	6	180	45	45	0	90			6	6													Եղ.զն.
Մաթեմատիկական անալիզ-2	6	150	30	45	0	75			5	5													Եղ.զն.
Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ էրկրաչափություն - 2	3	90	30	15	0	45			3	3													Առ.եղ.զն.
Հավանականությունների տեսություն	6	180	45	45	0	90					6	6											Եղ.զն.
Մաթեմատիկական անալիզ - 3	8	210	45	60	0	105					7	7											Եղ.զն.
Մասնագիտական անզիրեն - 1	4	120		45	0	75					4	3											Առ.եղ.զն.
Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա - 2	3	90		30	0	60					3	2											Առ.ընթ.զն
Տնտեսագիտական մտքի պատմություն	5	150	45	30	0	75					5	5											Եղ.զն.
Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ	6	180	45	45	0	90							6	6									Եղ.զն.
"ՀԲ" Վիճակագրություն	6	180	45	45	0	90							6	6									Եղ.զն.
Մասնագիտական անզիրեն - 2	4	150		60	0	90							5	4									Առ.եղ.զն.
Ֆինանսներ - 1	6	180	30	45	0	105							6	5									Եղ.զն.
Հաշվապահական հաշվառում-1	4	180	45	45	0	90							4	3									Առ.եղ.զն.
"ՀԲ" Ֆինանսներ - 2	5	150	30	30	0	90									5	4							Եղ.զն.
Մասնագիտական անզիրեն - 3	4	120		60	0	60							4	4									Առ.եղ.զն.
Միկրոտնտեսագիտություն	6	210	60	30	0	120							6	6									Եղ.զն.
Էկոնոմիստրիկա-1	6	180	45	45	0	90							6	6									Եղ.զն.
"ՀԲ" Հաշվապահական հաշվառում-2	5	150	30	45	0	75							5	5									Եղ.զն.
Հետազոտություն վիճակագրական փաթեթով	3	90		45	0	45									3	3							Առ.եղ.զն.
"ՀԲ" Մակրոտնտեսագիտություն	6	180	60	30	0	90									6	6							Եղ.զն.

Էկոնոմիկա-2	6	180	45	45	0	90										6	6						Եզ.գն.	
Բանկային գործ	5	150	30	30	0	90										5	4						Եզ.գն.	
Մասնագիտական անզերեն - 4	4	120		45	0	75										4	3						Առ.եզ.գն.	
Մենեջմենթ	4	120	30	30	0	60												4	4				Եզ.գն.	
Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	4	120	30	30	0	60												4	4				Առ.եզ.գն.	
"ՀԲ" Հանրային ֆինանսներ	5	150	30	30	0	90												5	4				Եզ.գն.	
Միջազգային առևտուր	5	150	45	30	0	75												5	5				Եզ.գն.	
Տնտեսական մրցակցություն և մենաշնորհների պետական կարգավորում	4	120	30	30	0	60												4	4				Եզ.գն.	
Մարքեյնգ	4	120	30	30	0	60												4	4				Առ.եզ.գն.	
Կամընտրական դասընթացներ																4	3	4	4	4	3			
Կամընտրական դասընթացներ	4	120	30	15	0	75										4	3						Առ.եզ.գն.	
Python		120	15	30	0	75																		
Կիրառական Էկոնոմիկա-իկանական		120	15	30	0	75																		
Կամընտրական դասընթացներ	4	120	30	30	0	60												4	4				Առ.եզ.գն.	
Վարքագծային տնտեսագիտություն		60	30	30	0	60																		
Ներդրումային նախագծերի կառավարում		60	30	30	0	60																		
Կամընտրական դասընթացներ	4	120	30	15	0	75												4	3				Առ.եզ.գն.	
Առևտրային բանկերի գործունեության հիմունքներ		120	30	15	0	75																		
Բիզնեսի կազմակերպում		120	30	15	0	75																		
Կրթական այլ մոդուլներ	28	840	0			840											2			26				
Մասնագիտական պրակտիկա - 1	2	60				60												2					Ատ.	
Մասնագիտական պրակտիկա - 2	6	180				180														6			Ատ.	
Ավարտական աշխատանք	20	600				600														20			Առ.ընթ.գն.	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	7260	3120		0	4170	32	34	30	32	31	32	31	32	30	26	30	26	30	26	26	0		
Ուսումնական/գիտական մոդուլների քանակը																								

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ

ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՅԻՆ
ՏԱՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ»

ԾՐԱԳՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՄԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ

ԸՆԴԱՌՈՒՐ ԿԱՌՈՒԹԱՍԱՍ

(ՊԱՐՏԱԴՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՄԵՐ)

1.0302/B01	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/ շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսերման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none">ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները,ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ:		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none">ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հաստկանիշները, դրսերման ձևերը, սահմանելու և ձիշտ կիրառելու լեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական նորմերը,ձևավորելու բանավոր խոսքի և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ձիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարրեր իրողությունները (բառապաշտի շերտեր, ձևահմաստային խմբեր, դարձվածքներ և այլն),սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում:		
<p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none">կառուցելու հարուստ բառապաշտով, շարահյուսորեն ձշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք:գործառելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում:		
<p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none">պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,աշխատելու թիմում:		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.</p> <p>Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,</p> <p>Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none">քննարկում /բանավեճհամագործակցային աշխատանքմտագրոնվերլուծական մեթոդխոսքային կամ բանավոր մեթոդգրավոր մեթոդբացատրական մեթոդ:		
<p>12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսերման ձևերը: Լեզվական նորմ:</p> <p>Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր: Թեմա 3. Բառային մակարդակ:</p> <p>Թեմա 4. Քերականական մակարդակ: Ձևաբանություն: Թեմա 5. Շարահյուսություն:</p>		
<p>13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none">Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014:Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015:Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Ձևաբանություն/, Եր., 2002:		

4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
5. Եզելյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:
7. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
8. Մկրտչյան Ռ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճագիտություն, Եր., 1992:
9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2003:
10. Պողոսյան Պ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ա, Բ, Եր., 1990, 1991:
11. Սուրիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն, բառագիտություն/ Եր., 1982:

1.0302/B07	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաքք	
8.Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավիրությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, զրագետ գործառմամբ, ձևավորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժետրելու համար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքին և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնել ուսումնական գործընթացներում:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարբերակների համակարգը /զիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողին ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու խոսքի արժանիքները,		
2. կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. լրացրանու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները:		
գ. ընթանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կառուցելու պատկերավոր և զրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անձշուրթյունները, կունենա խոսքային բարձր էթիկետ:		
10.Դասընթացը ձևակրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք		
Գ3.բանավոր և զրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ,		
Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,		
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> քննարկում /բանավեճ համագործակցային աշխատանք մտագրոհ վերլուծական մեթոդ խոսքային կամ բանավոր մեթոդ զրավոր մեթոդ բացատրական մեթոդ: 		
12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: Թեմա 2. Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: Թեմա 3. Խոսքի գործառական տարբերակներ /զիտական, պաշտոնական, խոսակցական: Թեմա 4. Գեղարվեստական ոճեր: Հրապարակային խոսք:		
13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014: 2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հետինակային խոսք), Գիրք Բ, Եր., 2015: 3. Ասատրյան Ա.Ե., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնաբանություն/, Եր., 2002: 4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003: 5. Եզելյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003: 		

6. Մարզարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:
7. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
8. Մկրտչյան Ռ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճագիտություն, Եր., 1992:
9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2003:
10. Պողոսյան Դ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմոնքներ, Ա, Բ, Եր., 1990, 1991:
11. Սուրիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչունաբանություն, բառագիտություն/, Եր., 1982:

1.0304/B 02	2.Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Սոուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածը։ Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնադրյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով։ Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով։ Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՝ ճանաչողական, թե՝ կիրառական նշանակություն։		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան, պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին։ • ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևոյթները համակողմանի գնահատելու կորողություն, • ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետազոտ դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար։ 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,		
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները,		
3. Ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջան նում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանել Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվազումները։		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը,		
2. արժետելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում,		
3. արժետելու ինչպես նախարիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները։		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)		
1. տարբերակելու և գնահատել մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում։		
2. բանավիճելու։		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի		
Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու։		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • սեմինար, • ռեֆերատ, • անհատական և խմբային առաջադրանքներ։ 		
12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են.		
Ստուգարքը անցկացվում նախապես տրված հարցաշարի շրջականում /բանավոր հարցում/։		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		

Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: **Թեմա 2.** Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: **Թեմա 3.** Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեայան շրջանում: **Թեմա 4.** Արշակունիների թագավորությունը: **Թեմա 5.** Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 6.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 7.** Հայաստանը ուշ միջնադարում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
3. Հայոց պատմություն հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0304/B08	2.Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ասուլարը	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնադրյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պէտական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ձանաշղողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:

Դասընթացի խնդիրներն են:

- ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին,
- ձևավորել պատմական փաստերը համարելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն,
- ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետազ դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը:
2. արժնորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. տարբերակելու և գնահատելու հայոց պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ձիւս կողմնորոշվելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եղանակների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար,
- ռեֆերատ,
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ստուգարքը անցկացվում է բանավոր, նախապես տրված հարցաշարի շրջականում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

- Թեմա 1.** Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: **Թեմա 2.** Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 3.** Հայկական հարցի միջազգայնացումը: **Թեմա 4.** Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու բաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Երավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9.** Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
3. Հայոց պատմություն, հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0105/B04	2. Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30 /0/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդկենսուլորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնել լու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Սովորողներին նախապատրաստել աշխարահայացքի ինքնուրույն ընտրության:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործնթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տեսդենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին, • ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամարանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները, • դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները, 2. նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները, 3. բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին, 2. նախազգուշական միջոցառումներ ներկայացնելու գերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից, 3. անցկացնելու մննիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն: 2. հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով: 		

3. տվյալ էկոհամակարգի վրա կիրառելու կանխատեսման մեթոդ՝ որոշելու նրա վրա այս կամ այն գործոնի ազդեցությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- պասիվ դասախոսություն,
- ակտիվ դասախոսություն, հարց ու պատասխան, զրույց,
- ինտերակտիվ դասախոսություն՝ «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում,
- հարց ու պատասխան,
- բանավեճ,
- զրույց:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի :

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառու պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիդի, մինիմումի, Վիլյամի գործոնների անկախության և Շելֆորդի տողերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդրուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը էկոհամակարգում: Էկոհամակորգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջնաբացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Սրնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Զուրը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը: Ճնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը; պոպուլյացիաների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոհի փոխարաբերությունը: **Թեմա 9.** Սրնոլորտային օրի աղտոտման հիմնական արդյունները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Զարոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամանակական Հ., Խոյեցյան Ա., Մովսեսյան Հ., Փիրումյան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Եր., 2010:
2. Գրիգորյան Ա., Աղայան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Եր., 2008
3. Մելքոնյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանույան հիմունքներ, Եր., 2010:
4. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Եր., 2002:
5. Վալովա Բ., Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, «Дашков и К» 2005..

1.0305/B05	2. Ոռուերեն -1	3.4 ECTS կրելիս
4.4 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ենելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • սովորեցնել ուսաց գրական լեզվի նորմերը, • ձևավորել մասնագիտական բառապաշտ: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		

Ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը,
- Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար,
- կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները:

Բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կարդալու, պատմելու, մեկնարանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ձանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:

Գ. քննիանության/ինքնական կարողություններ

- շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին):
- հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:

10. Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- բնարկում /բանավեճ,
- համագործակցային աշխատանք,
- էվրիստիկական մեթոդ,
- մտագրոհ,
- ինդուկտիվ մեթոդ,
- դեղուկտիվ մեթոդ,
- վերլուծական մեթոդ,
- խոսքային կամ բանավոր մեթոդ,
- գրավոր մեթոդ,
- բացատրական մեթոդ:

11. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հնչյունաբանություն: Զայնավորների և բաղադայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Թեմա 2.** Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: **Թեմա 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջապերություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Թեմա 4.** Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:** Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուլարքը անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., 2004.
- Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян, Еր., 2015.
- Учебные пособия по специальности.

1.0305/B10	2. Ուսուելուն -2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Սոուլարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսուելուն լեզվով մասնագիտական ոլորտներում հաղորդակցվելու հմտությունների ձևավորում, մասնագիտական բառապաշարի գարգացում, մասնագիտական գրականության և տարրեր նյութերի հետ աշխատելու հմտությունների գարգացում: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը,		

2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,

3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ընտրելու, վերլուծելու և աղապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով,
- կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,
- վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ:
- թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը,
- զանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- գնահատելու, վերլուծելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,
- օգտվելու տեղեկատվական տարրեր աղյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևակում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11. Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկում /բանավեճ/,
- համագործակցային աշխատանք,
- էլլիստիկական մեթոդ,
- մտագրոհ,
- ինդուկտիվ մեթոդ,
- դեգուկտիվ մեթոդ,
- վերլուծական մեթոդ,
- խոսքային կամ բանավոր մեթոդ,
- գրավոր մեթոդ,
- բացատրական մեթոդ:

12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Զնարանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակրայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Թեմա 2. Շարահյուսություն:** Շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն/։ Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: **Թեմա 3. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմիններին համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները:** **Թեմա 4. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն:** գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական գեկուցների և մասնագիտական ուժիների կառուցման հիմնական սկզբունքները:

13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., 2004.
- Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Еր., 2015.
- Учебные пособия по специальности.

1.0001/B06	2. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօնություն	3. 4 ECTS կրելիս
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել արտակարգ իրավիճակներում (երկրաշարժ,		

շրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, բունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը, ինչպես նաև զարգացնելքսրեմալ պայմաններում մինչքծնակական օգնության ցուցաբերման հմտությունները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողի ունակ կինի՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան ովհմակայելու ուղիները,
- Ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին,
- Մեկնարաններու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները,
- Ներկայացնելու համաձարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը,
- Ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

- գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային գննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն,
- դրսութելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում,
- ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում,
- օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:

գ. Քննիաներական/փոխանցելի կարողություններ

- կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,
- աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,
- վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինի.

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնարաններու տարբեր աղյուրներից հայթաթված տեղեկատվություննը,

Գ5. Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեւերն ու մեթոդները.

- հարցադրումներ և քննարկումներ,
- գործնական աշխատանքներ,
- տնային, խնդրույն, սոուրողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքնով, ընթանում է բանավոր՝ հարցատոմսերով: Հարցատոմսը ներառում է երեք հարց՝ երկուսը տեսական, մեկը գործնական:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: **Թեմա 3.** Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպահնալիքի ժամանակ: **Թեմա 4.** Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օշախները և գնահատման մեթոդները:

Թեմա 5. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: **Թեմա 6.** Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 7.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումն արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Թեմա 8.** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչքծնակական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում:

Թեմա 9. Ախտահարվածների ու հիվանդությունների թեսակավորումը արտակարգ իրավիճակներու պայմաններում: **Թեմա 10.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեմա 11.** Հակառամաձարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 12.** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկը.

- Եզրորդ Պ., Շյահսով Ի., Մորդվինով Դ., Սիմոնենկո Ի., Սիպայլո Յու., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Եր., 1968:
- Զայցլ Ա., Կորժավին Ա., Կոնյև Ա., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Եր., 1984:
- Հ.Ս.Գրիգորյան Առաջին բուժօգնություն, Երևան 2013

4. Буонов В., «Первич. Медицинская помощь М, 1980.
 5. Юуенич В., «Первич. помощь при травмах», М., 1984.

1.0304/B12	2.Фիլիսոփայության հիմունքներ	3.4 ECTS կրետիս
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Սոուզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայցքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, բացահայտել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայցքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները,		
2. բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները,		
3. ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակիշ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, եականը ոչ եականից,		
2. վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործնարդացները և որանց պատճառահետևանքային կապերը,		
3. կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխարարելություններում:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. Տերին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,		
Գ7.Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն, սեմինար, քննարկում, զեկուցում, ռեֆերատ: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգաքնն նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: Թեմա 2. Կեցություն և մատերիա: Թեմա 3. Դիալեկտիկա: Թեմա 4. Բնություն: Թեմա 5. Մարդ և պրակտիկա: Թեմա 6. Գիտակցություն և ճանաչողություն: Թեմա 7. Գիտություն: Թեմա 8. Հասարակություն:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ.		
<ol style="list-style-type: none"> Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980: Բրուտյան Գ., Խմաստախրական երկխոսություններ, Հ.1, Եր., 1987: Բրուտյան Գ., Խմաստախրական երկխոսություններ, Հ.2, Եր., 1987: Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլիսոփայության պատմություն, Եր., 1980: 		

5. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004:
 6. Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1.0304/B14	2.Իրավունքի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ, • ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները,		
2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը,		
3. մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ,		
2. վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում,		
3. վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
Բ2.պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվական փաստաթղթերից,		
Գ2.որոշակի փաստաթղթերի հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • ռեֆերատ, • գեկուցում: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքը նախապես տրված հարցաշարով անց է կացվում բանավոր:		
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: Թեմա 2. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունք: Թեմա 4. Քրեական իրավունք: Թեմա 5. Աշխատանքային իրավունք: Թեմա 6. Ընտանեկան իրավունք: Թեմա 7. Տեղական ինքնակառավարություն: Թեմա 8. Վարչական իրավունք: Թեմա 9. Դատավարական իրավունք: Թեմա 10. Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: Թեմա 11. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: Թեմա 12. Միջազգային իրավունք:		
13.Հիմնական գրականության ցանկը		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002: 2. Առաքելյան Ս., Գարուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006: 3. Բարսեղյան Տ., ՀՀ քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000: 4. Դիլբանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999: 5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր., 2001: 6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002: 		

1.0305/B15	2.Անգլերեն-1	3 ECTS կրեդիտ
4. ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր		

մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար,
- զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. անզիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը,
2. թվարկելու հնչունական և ուղղախտական կանոնները և բացառությունները,
3. թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները,
4. տարրերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս,
2. ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը,
3. կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:

գ. բնդիանական/փոխանցելի կարողություններ

1. տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից,
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

ԳՅ.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

ԳԵ.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հաղորդակցական մեթոդ,
- մտագրոհ,
- ուսանողական պորտֆուլիո,
- խմբային աշխատանք,
- գրավոր և բանավոր թարգմանություն,
- աշխատանք տեղեկագրով,
- ռեժիսուր,
- իրնուրույն աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուզարքն անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեժիսուր, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆուլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա1. Հետևյալնարանություն և ուղղախտություն: Հնչունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: Թեմա2. Քերականություն: Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: Թեմա 3. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Համաշխարհային տնտեսության հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitarian Ye., Basic English for University Students, Yerevan, 2004.
2. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992.
3. Gevorgyan G., Galstyan A., English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005.
4. World Book, Encyclopedia, 2002.

1.0305/B16	2.Անգլերեն- 2	3.4 ECTS կրեմիս
4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Սոուզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բառդ իրավիճակներում,		

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը,
- հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորաբանությունների ոլորտից:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները,
2. կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործել լով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշտը և քերականական կառույցներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ընկալելու և վերարտադրելու կարդացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը,
2. շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատաս խան գրավոր և բանավոր պատասխան,
3. կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
2. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու արեգենտացիաներ,
3. ներգրավելու ձեռքբերված գիտելիքները և կարողու թյունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով, որպես հետազոտական առաջընթացի միջոց:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հաղորդակցական մեթոդ,
- տագրին,
- ուսանողական պորտֆուլիո,
- խմբային աշխատանք,
- իրավոր և բանավոր թարգմանություն,
- աշխատանք տեղեկագրով,
- ռեֆերատ,
- ինքնուրույն աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.

ստուգարքը անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆուլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակնսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: **Թեմա 2.**

2.Մասնագիտական բառապաշտական և տեքստերի ուսումնասիրություն: Տնտեսություն և ֆինանսներ: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն, հայերենից անգլերեն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan, Ye., Basic English for University Students, Yerevan: YSU Press, 2004.
2. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992.
3. Gevorgyan, G., Galstyan, A. English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005.
4. World Book, Encyclopedia, 2002.

1.0001/B03, B09	2.Ֆիզրաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.1-ին , 2-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգաքք	
8.Դասընթացի նպատակներ Է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի:		
<ul style="list-style-type: none"> ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործնքացը, նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը, բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, զարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց, նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը, զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ճարպկություն, կորորդինացիա և այլն: 		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում, ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ, ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային զաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատափրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում, ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելազգործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք, ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները, թվարկելու կոփման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը, ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները, ներկայացնելու առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները, առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրել դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ): ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում: ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ: 		
գ. բնդիսնուական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> աշակեցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների կազմակերպմանը, դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարրեր սպորտաձևերից, կազմելու իր և ընկերների առողջ կենսակերպի ապահովման ուսումնամարզական պարապմունքների պլան: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ.		

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11.Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .
 - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
 - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - ուսումնամարգական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - անհատական և խմբակային լրացրության պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
 - ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
2. արտառարարության պարապմունքներ.
 - ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
 - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
 - մասնակցություն պարապմունքների ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
 - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
 - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումների բուհում,
 - մարզառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսանառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

1-ին կիսամյակ՝ աշխանային

Թեմա 1. Ֆիզիկական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլը: **Թեմա 2.** Մարմնի կոփման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելքների հաղթահարումով, 60 մ /շագր մեկնարկից/, 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: **Թեմա 3.** Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձեռքով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: **Թեմա 4.** Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևույթների դեմ: Երկկողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ):

2-րդ կիսամյակ՝ գարնանային

Թեմա 1. Ըստհանուրֆիզիկական և սպորտային պատրաստության դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրորդատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: **Թեմա 2.** Ֆիզիկական բեռնվածության ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շտկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանաստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերևից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակին տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, գնդակի նետում զամբյուղի մեջ: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Հարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 5.** Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահսկումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Վարձ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 200-300 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից զույգ ուժքերի հրումով: **Թեմա 6.** Սասնակցությունը սպորտային մրցումների, դրանց ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: **Թեմա 8.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Սամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:

2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյաշյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդներ, Եր., 2002:
8. Մելիքսերյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1.0001/B11, B13	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները ձևավորել

- ուսանողների ֆիզիկական զարգացման, բարոյական և կամային հատկանիշները, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,
- ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու մասայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը,
2. Ներկայացնելու ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ունիվերսիտարանների և օլիմպիադական խաղերի տարրերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիադական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ,
3. հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկել հիմնական սպորտաձևների և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման բնութագրերը:
4. թվարկելու տարրեր մարզաձևներով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնաբանել անհատի վրա դրանց ներգործության բնութագրերը,
5. Ներկայացնելուարտադրականֆիզիկականկուլտուրայի, արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնաբանել նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները,
2. սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնելու օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր,
3. ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ,
4. կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մատուցված մեթոդներով և ցուցաբերել նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարակականի փոխադարձ վերահսկողություն
2. աջակցելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնել իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ,
3. վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները,
4. կազմակերպելու մասայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային

միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս,

5. կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլին.

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպել խնդիրներ և լուծելու,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ.

- տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
- մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
- ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
- անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
- ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),

2. արտառուսումնական պարապմունքներ.

- ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
- վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
- մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
- ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
- մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
- մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքննությունում: Ստուգաքննությունը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառության ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

3-րդ կիսամյակ՝ աշխանային

Թեմա1. Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման առանձնահատկությունները: **Թեմա2.** Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք:

Թեմա 3. Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատիկ տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելվների հայթահարումով: Վազք 500 մ /աղջկներ/, 1000 մ /տղաներ/:

Թեմա 4. Ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգը, ոնիվերսիտադաներ, օլիմպիական խաղեր: Օլիմպիամբ և օլիմպիական դաստիարակությունը: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով:

Թեմա 6. Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների մրցապատճառները և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համառոտ հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: **Թեմա 9.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պառկած դրությունից ձևորոշում և ուղղում: **Թեմա 10.** Սարմնամարզություն: Ցատկ այծիկի վրայից՝ ոտքերը զատած եղանակով:

4-րդ կիսամյակ՝ գարնանային

Թեմա1. Տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգրածության բնութագրերը: **Թեմա 2.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Մարզանստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձևորոշում և ուղղում: **Թեմա 3.** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները: **Թեմա 4.**

Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերևից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ամրապնդում: **Թեմա 6.** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և ինքնավերահսկման օրագիրը: **Թեմա 7.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, գնդակի տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: **Թեմա 8.**

Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 9.** Առաջին բուժօգնությունը վնասվածքների դեպքում: **Թեմա 10.** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական:

Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջկներ), 1000 մ (տղաներ): **Թեսակ 11.** Հեռացատկ տեղից զույգ ոտքերի հրումով: **Թեսակ 12.** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: **Թեսակ 13.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Սամվելյան Լ., Պետրովյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բարայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բարայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսերյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Մ., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

1.0303/B17	2.Բարոյագիտության հիմունքներ	2 ECTS կրետիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյական աշխարհայացքի ձևավորմանը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,
- ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
- նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը,
- ացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
- վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,
- նոյանել սովորողների մտահորիզոնը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները,
2. արժեսրելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
2. բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
3. վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ.

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական

բանավեճեր,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ7.Ժիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկումներ,
- զեկուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքի համար անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. **Թեմա 1.** Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: **Թեմա 2.** Բարին և չարը: **Թեմա 3.** Պարտը և պատասխանատվություն: **Թեմա 4.** Պատիվ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիդ: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Կյանքի իմաստն ու նպատակը: **Թեմա 7.** Երջանկություն, սեր:

Բաժին 2. Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: **Թեմա 8.** Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները:

Բաժին 3. Բարոյականություն և ազատություն: **Թեմա 10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները:

Բաժին 4. Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 12.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակույթը:

Բաժին 5. Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: **Թեմա 16.** Ծողովրդավարության և մարդու իրավուրների վերահիմնաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեսասում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր:

Բաժին 6. Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ:

Թեմա 18. Կիրառական բարոյագիտություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Разин А., Этика, М., 2003.
- Дробницик О., Понятие морали, М., 2004.
- Мур Дж., Принципы этики, М., 1984.
- Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, М., 2000.
- Словарь по этике.

1.0105/ B17	2.Բնագիտության ժամանակակից հայացակարգեր	3.2 ECTS կրերիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3 -ը կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք՝ ծանոթացնելով նրանց բնագիտության զարգացման պատմությանը, բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություններին, բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: Դասընթացի ուսումնահիմնան ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ձանաշման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք,
- ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը,
- բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչփությունները,
- ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը,
- ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին,
- մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչփությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում,

- կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին,
- կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը,
- օգտվելով տարրեր աղյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան,
- ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, գեկուցումը),
- գործնական (վարժությունների և տնային առաջարրանքի կատարումը),
- տրամաբանական (ինդուկտիվ, դեդուկտիվ, անալոգիա),
- ձանաշղողական-ստեղծագործական (բացատրական - ցուցադրական, պրոբեմային - որոնողական),
- համագործակցային ուսուցման (թիմային և խմբային աշխատանքներ),
- քննադական մտածողության,
- ինքնուրույն աշխատանքի:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք՝ ուեֆերատ: Ուեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու և անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին ապահովելու դեպքում նշանակվում է ստուգված:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, ինտիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: **Թեմա 2.** Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էկոկրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: **Թեմա 3.** Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: **Թեմա 4.** Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունքը: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Ասլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, Եր., 2007:
- Կանկե Բ.Ա. Концепции современного естествознания, Логос. М., 2002.
- Под. редакц. Л.А.Михайлова, Концепции современного естествознания, Питер 2008.

1.0201/B17	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաք	

8.Դասընթացի նպատակն է հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և հմտություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմակերպման վերաբերյալ,
- մշակել կազմակերպա-կառավարչական հմտություններ գործարարությամբ գրաղվելու համար,
- հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատասխանատվության վերաբերյալ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները,
- տարբերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը,
- իմանալու ձեռնարկության պատական գրանցման փաստաթղթերի փայթերը,

4. թվարկելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրել լավագույնը,
2. կազմակերպելու սեփական գործ և որոշել դրա արդյունավետությունը,
3. գնահատելու ռիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում,
4. հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:

գ. քննիանդական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)

1. աշխատելու թիմում,
2. մոտիվացնելու,
3. առաջնորդելու,
4. աշխատելու տեղեկատվության հետ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,

Բ1. Հարթելու, գնահատելու ռիսկերը և մշակելու ֆինանսական որոշումներ,

Գ6. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/ ,
- դասախոսություն,
- սեմինար,
- ինքնուրույն աշխատանք /գեկույց,ռեֆերատ,/ ,
- ձանաչողական այցեր:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում գրավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից

Թեմա 1. Գործարարության էռությունը և ֆունկցիաները: **Թեմա 2.** Գործարարության միջավայրը և տեսակները: **Թեմա 3.** Գործարարության սուրյեկտները: **Թեմա 4.** Զեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: **Թեմա 5.** Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հաեցակարգը,որպես գործարարության նախադրյալ: **Թեմա 6.** Մարքեթինգի պլան: **Թեմա 7.** Գործունեության կադրային ապահովումը: **Թեմա 8.** Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: **Թեմա 9.** Արտադրական պլան: **Թեմա 10.** Ինքնարժեքի կալկուլացիա: **Թեմա 11.** Զեռնարկատիրական ռիսկ: **Թեմա 12.** Ֆինանսական պլանավորում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Кондратьева М.Н., Баландина Е.В., Трефилова Ю.С., Бизнес-планирование, учебное пособие, Ульяновск УлГТУ, 2014./<http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf>/
2. Буров В., Основы предпринимательства, учебное пособие, Чита,2011.
3. Богомолова В., Белоусова Н., Кублашвили О., Ролдугина Р., Бизнес-планирование, учебное пособие, М., 2014 [http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf//](http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf/).
4. Башаримов С., Дасько М., Основы предпринимательства, учебное пособие, Минск,2012.
5. Торосян Е., Сажнева Л., Зарубина Ж., Основы предпринимательской деятельности, учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 [https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf//](https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf/)

1.0304/B17	2. Կրոնագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեալիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակները		
9. Դասընթացի խնդիրներն են.		
10. Դասընթացի ավարտին ուսանողների համար նախագիտական գործունեությունները		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

Ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք:
- Նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները:

Բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- Մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների գարզացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները,
- համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցարանական համակարգերը:

Գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի պարագաները ուսանողը ունակ կլինի:

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկումներ,
- բանավեճ,
- գեկուցում,
- ուժերատ,
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են .

Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ բանավոր հարցումով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: **Թեմա 2.** Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: **Թեմա 3.** Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 4.** Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ:

Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: **Թեմա 6.** Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: **Թեմա 7.** Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: **Թեմա 8.** Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: **Թեմա 9.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: **Թեմա 10.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002:
- Աստվածաշունչ:
- Գուրան, Սոֆիա, 1929:
- Երուանդ Վրդ. Տէր-Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմություն, հ. Ա, Հին եկեղեցին, Էջմիածին, 1908:
- Алов А.А., Владимиров Н.Г., Овсиенко Ф. Г., Мировые религии, М., 1998.
- А.Мень «История религии», Т. 1-2, М., 2002.
- James Hastings «Encyclopedia of religion and ethics», New York, 1961-1964.

1.0303/B17	2. Հոգեբանության հիմններներ	3.2 ECTS կրելիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու գարզացմանը, ծանոթացնել հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսերումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործընթացներին: Ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, 		

- ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանցքային տեսությունները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

- Ներկայացնելու ընդհանուր հոգեբանության հիմքերից՝ մարդու հոգեկան գործընթացների, վիճակների և հոգեկան առանձնահատկությունների մասին,
- բացատրելու հոգեբանական ներգործության մեխանիզմները ու ձևերը,
- նկարագրելու ազգային հոգեբանական առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ինքնուրույն վերլուծելու մարդու հոգեբանական նկարագիրը,
- համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու մարդու հոգեկան գործընթացները և վիճակները,
- մեկնաբանելու արդյունավետ կառավարման հոգեբանական մոդելները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- համադրելու հոգեբանական նոր ինֆորմացիան իր՝ տնտեսագիտական, կառավարման, գիտելիքների հետ,
- բանավոր և գրավոր խոսրով ներկայացնելու իր գիտելիքները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7.Ճշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկում,
- բանավեճ,
- գործնական պարապմունք,
- ուժքերատ/էսսե,
- անհատական և խմբային առաջարանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոսուզարով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: **Թեմա 2.** Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: **Թեմա 3.** Հոգեկանի ռեֆեկտորային մեկնաբանությունը: **Թեմա 4.** Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: **Թեմա 5.** Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: **Թեմա 6.** Անձի հոգեբանական բնութագիրը: **Թեմա 7.** Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: **Թեմա 8.** Անձի իմացական հոգեկան գործընթացները՝ զգայություններ: **Թեմա 9.** Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակությունը: **Թեմա 10.** Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: **Թեմա 11.** Ճիշդողություն և անձ, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 12.** Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 13.** Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: **Թեմա 14.** Անձի հոգակամային կողմը: **Թեմա 15.** Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր., 2010:
- Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997:
- Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005.
- Маклаков А.Г. Общая психология. М., 2007.
- Немов, Р.С., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003).
- Столяренко, Людмила Дмитриевна. Психологии.учебник для вузов.-СПб.: Питер,2010.
- Столяренко Л.Д., Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005.

1.0202/ B17	2.Մշակութարանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Սոսուզարով	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին։ Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա։

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների վերաբերյալ,
- ուսումնամասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը։

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները։
2. սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները։

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները,
2. վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան,
3. մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները։

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը։

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք։

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնափորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթաթված տեղեկատվություննը,

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը։

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկումներ,
- բանավեճեր,
- ուժեքատներ,
- գեկուցումներ։

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր։ Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից։

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները։ «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները։ **Թեմա 2.**

Մշակույթի մակարդակները։ Ազգային և համամարդկային բնույթը։ Զանգվածային և էլիտար մշակույթ։ **Թեմա 3.** Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը։ Կրոն, գիտություն և արվեստ։ **Թեմա 4.** Մշակույթ-բնություն-հասարակություն։ **Թեմա 5.** Նախնադարյան մշակույթ։ Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջազետքյան, եզիպոտական, հին հնդկական և չինական)։ **Թեմա 6.** Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ։ **Թեմա 7.** Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ։ **Թեմա 8.** Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա։ **Թեմա 9.** Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը։ **Թեմա 10.** Սովետնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը։ **Թեմա 11.** Հայկական մշակույթ։

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Մելքոնյան Գ., Մշակութաբանության հիմունքներ, Եր., 2000:
2. Սարգսյան Ս.Ս., Մշակութաբանություն, Եր., 1997
3. Սարգսյան Ս.Ս., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004:
4. Արյունով С.А., Рыжакова С. И., Культурная антропология, М., 2004.
5. Ռոզին Բ. Մ., Կուլտурология, М., 1998.

1.0304/B17	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Սառուցարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել մտածողության օբյեկները և կանոնները, սովորեցնել մտածել կոռեկտ դասել, զերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից։		
Դասընթացի խնդիրները են.		

- ցույց տալ հասկացության և բառի տարրերությունները,
- ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ,
- ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին,
- ծանոթացնել մտահանգման տարրեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարները, տրամաբանական սխալները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները,
2. մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները,
3. սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները,
2. զանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները,
3. զանազանելու մտահանգման տարրեր տեսակները, անխալ ապացուցել և հերքել:

գ. Ռեդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ.

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ7. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկում,
- բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հասկացություն: Թեմա 3.

Դատողություն: **Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները: Թեմա 5. Մտահանգում: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում: Թեմա 7. Պարալոգիզմ, սովորություն, սրամություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:**

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976:
2. Կոնդակով Հ., Լогический словарь, М., 1975.
3. Գետման Ա., Լогика, М., 1993.
4. Մակովելսкий Ա., История логики, М., 1967.
5. Դեմидով Ի., Логика, М., 2004:

1.0304/B17	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները, • ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները • ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն 		

հասկացությունը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և զարգացման էտապները,
2. ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները,
3. քարկելու ու մեկնաբանել պետական կառավարման ձևերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները,
2. մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը,
3. մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
2. աշխատելու թիմում:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայրայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ7.Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկումներ
- բանավեճեր
- զեկուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանակոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: **Թեմա 2.** Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: **Թեմա 3.** Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: **Թեմա 4.** Քաղաքական ընտրանի հելիտա/:

Թեմա 5. Քաղաքական լիդերություն: **Թեմա 6.** Քաղաքական ռեժիմներ:

Թեմա 7. Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: **Թեմա 8.** Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: **Թեմա 9.** Քաղաքագիտական հասարակություն:

Թեմա 10. Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: **Թեմա 11.** Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: **Թեմա 12.** Գաղափարախոսությունների տեսություն: **Թեմա 13.** Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: **Թեմա 14.** Քաղաքականությունը և կրոնը: **Թեմա 15.** Քաղաքական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Քաղաքագիտություն: ԵՊՀ հրատ., Եր., 2006:
2. Буренко В., Журавлев В.В., Политология. Изд-во Моск. гуманит. ун-та, М., 2004.
3. Гаджиев К., Политология. М., 2005.
4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, М., 1999.
5. Пушкирева Г., Политология. Изд-во Айрис-пресс, М., 2002.
6. Мальцев В., Основы политологии. Изд-во ИТРССПП, М., 1998.

1.0303/B17	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել սոցիոլոգիայի՝ որպես գիտության կայացման առանձնահատկություններին, գիտությունների համակարգում սոցիոլոգիայի տեղին ու դերին, սոցիոլոգիայի աշխարհայացքային և էթիկական առանձնահատկություններին, հասարակությանը և դրա կառուցվածքին, սոցիոլոգիայի հիմնական և հիմնարար տեսություններին, մշակույթին և դրա տարրերին, ինչպես նաև հասարակության մեջ տեղի ունեցող մի շարք սոցիալական գործնթացներին ու առկա հիմնախնդիրներին:

Դասընթացի խնդիրներն են:

- ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները,
- ձևավորել իմացություն սոցիալական պետությունը և արդարության սկզբունքները,

- ծանոթացնել սոցիալական անհավասարառությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն հիմնական տեսությունները,
- ձևավորել տնտեսագիտակն մտածողություն սոցիալական շերտավորման հիմնախնդիրները տնտեսությունում,
- ծանոթացնել եկամուտների անհավասարությունը և այն պայմանվորող գործոնները:
- կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշները,
- ճիշտ պատկերացում ունենան աղքատության վերաբերյալ, նրա դրսուրման ձևերի և չափման եղանակների,
- ծանոթացնել գործազրկության և գրաղվածության սոցիալ- տնտեսական ասպեկտներին:
- ուսանողին ուսուցանել աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքերը,
- ծանոթացնել սոցիալական քաղաքականության էությունը, առանձնահատկությունները ՀՀ-ում,

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

1. Վերաբուժություն դասընթացի բովանդակությունը,
2. մատնանշելու սոցիոլոգիայի առանձնահատկությունները,
3. մատնանշելու աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքեր:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. հետազոտություններում կիրառելու սոցիոլոգիական մեթոդներ,
2. համակարգելու սոցիալական անհավասարությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն հիմնական տեսությունը,
3. ներկայացնելու սոցիալական քաղաքականության էությունը, առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:

գ. ընդհանրական/փոխանույնություններ

1. տիրապետելու սոցիոլոգիայի մեթոդներին, սոցիալական պետության և արդարության սկզբունքներին,
2. տիրապետելու կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշներին, աղքատության պատկերի, դրսուրման ձևերի և չափման եղանակներին,
3. տիրապետելու սոցիալական փոփոխություններին և շարժումներին:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամսիովի քննարկման արդյունքները,

Գ1. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ուսակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Կիրառավորման են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/
- զննական մեթոդներ /դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում և այլն/
- գործնական մեթոդներ
- տրամաբանական մեթոդներ
- ձանաշողական-ստեղծագործական մեթոդներ
- հետաքրքրությունների խթանման մեթոդներ
- համագործակցային ուսուցման մեթոդներ
- քննադատական մտածողության մեթոդներ
- խմբային աշխատանքի մեթոդներ
- վերահսկողության մեթոդներ.

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սուուզարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքրք համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Սոցիոլոգիան որպես գիտություն. կայացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 2.** Սոցիոլոգիայի օբյեկտն ու առարկան. մոտեցումներ և տեսական պարադիգմաներ: Սոցիոլոգիան գիտությունների համակարգում: **Թեմա 3.** Սոցիոլոգիական աշխարհայացք և սոցիոլոգիական էթիկա: **Թեմա 4.** Սոցիոլոգիական գիտելիքի կառուցվածքը: **Թեմա 5.** Կիրառական սոցիոլոգիա: **Թեմա 6.** Հասարակությունը որպես սոցիոլոգիայի ուսումնասիրության առարկա. հասարակության սոցիալական կառուցվածք: **Թեմա 7.** Հասարակություն և սոցիալական ինստիտուտներ: **Թեմա 8.** Սոցիալական խմբեր և կազմակերպություններ: **Թեմա 9.** Հասարակություն և անձ. Սոցիալական փոխազդեցություն և սոցիալականացում: **Թեմա 10.** Շեղվող վարք և սոցիալական վերահսկողություն: **Թեմա 11.** Սոցիալական անհավասարություն և շերտավորում:

Թեմա 12. Ազգաբնակչություն, ուրբանիզացիա և միգրացիա: **Թեմա 13.** Սոցիալական փոփոխություններ և շարժումներ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Կյուրելյան Է. Վիրառական սոցիոլոգիա (ուսումնական ձեռնարկ), Ճարտարագետ, Եր., 2006:
2. Կրավченко Ա., Социология, М., 2005.
3. Рысь Ю., Социология, М., 2005.
4. Волков Ю., Социология, М., 2010.
5. Голенкова З., Общая социология, М., 2005.
6. Тощенко Т., Социология, М., 2005.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
(ՊԱՐՏԱԴՐՈՒԹԱՑՆԵՐ)

1.0105/B18	2.Մաթեմատիկական անալիզ-1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասը՝ իրական թվեր, հաջորդականություն, ֆունկցիա, սահման, անընդհատություն, ածանցյալ, կիրառություններ: Դասընթացի խնդիրներ են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ձևավորել մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակի, • կողմնորոշել կիրառական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել մաթեմատիկական մեթոդներից, • զարգացնել տրամաբանական մտածողություն: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների, անընդհատ ֆունկցիաների, ածանցյալի հիմնական հատկությունները,		
2. ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասի հիմնական գաղափարներն ու սահմանումները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. հաշվելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանները,		
2. պարզելու ֆունկցիայի անընդհատությունը,		
3. հաշվելու ածանցյալներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կիրառելու յուրացրած մաթեմատիկական գաղափարները տնտեսագիտության մեջ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.		
Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,		
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայրակած տեղեկատվությունը,		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11.Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ • սեմինարներ: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. ընթացիկ քննություններ, եզրափակիչ քննություն:		
Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով՝ միավորների քայլը 0,5 է:		
Բանավոր քննությունը՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմար պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը 2,5-ական միավոր՝ միավորների քայլը 0,5 է:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Թվային հաջորդականություններ և շարքեր: Թեմա 2. Ֆունկցիայի սահման: Թեմա 3. Ֆունկցիայի անընդհատություն, անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները: Թեմա 4. Ածանցյալ և լոգարիթմական ածանցյալ: Թեմա 5. Անդրոշությունների բացահայտման Լուսաբանի կանոնները:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Մովսիսյան Յու., Բարձրագույն հանրահաշիվ, Եր., 1983: 2. Գևորգյան Գ., և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրը, հ. 1, Եր., 2002: 3. Никольский С., Математический анализ, т 1, 2, М., 1999. 		

1.0105/B20	2.Մաթեմատիկական անալիզ-2	3.5 ECTS կրեդիտ
4.5 ժամ/շաբ.	5.30/45/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել համապատասխան մաթեմատիկական հենք՝ մասնագիտական առարկաների յուրացման համար:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսումնասիրել մաթեմատիկական խնդիրների հետազոտման մեթոդները, ծանոթացնել մաթեմատիկական կիրառական խնդիրների ձևակերպման, վերլուծության կանոններին, զարգացնել ալգորիթմիկ մոտածողություն, ձևավորել մաթեմատիկական գիտելիքների ինքնուրույն զարգացման ունակություններ: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք		
ա. մասնագիտական գիտելիք և ինսցություն		
1. սահմանելու և մեկնաբանելու, ինտեգրելի ֆունկցիաների և ինտեգրալի հատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> հետազոտելու թվային շարքերի գործամիտությունը, հաշվելու անորոշ և որոշյալ ինտեգրալներ, կիրառելու մաթեմատիկական խնդիրների հետազոտման մեթոդները տնտեսագիտության մեջ, 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության խնդիրներում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.		
Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,		
Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար,		
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ սեմինարներ, անհատական աշխատանք: 		
12.Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.		
Հնարքիկ քննությունները Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է:		
Եզրափակիչ քննություն Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուր՝ 2,5-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Ֆունկցիայի էքստրեմումի անհրաժեշտ և բավարար պայմանները: Թեմա 2. Դիֆերենցիալ հաշվի հիմնական թեորեմները՝ Ուղի, Լազարանմի և Կուշիի թեորեմները: Թեմա 3. Թեյլորի բանաձևը և նրա մնացորդային անդամը: Թեմա 4. Ֆունկցիայի գրաֆիկի ասիմպտոտները: Ֆունկցիայի գրաֆիկի ուղղուցիկությունը, շրջման կետեր: Թեմա 5. Անընդհատ ֆունկցիայի մեծագույն և փորբագույն արժեքները հատվածում: Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի գրաֆիկի կառուցման փուլերը: Թեմա 6. Նախնական ֆունկցիա և անորոշ ինտեգրալ: Անորոշ ինտեգրալի հատկությունները: Թեմա 7. Սասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը անորոշ ինտեգրալում: Թեմա 8. Որոշյալ ինտեգրալ սահմանումը, կորագիծ սեղանի մակերեսի հաշվումը, տնտեսագիտական խնդիրները: Թեմա 9. Դարբուի գումարները և նրանց հատկությունները: Որոշյալ ինտեգրալի գրյության անհրաժեշտ և բավարար պայմանը: Թեմա 10. Ինտեգրելի ֆունկցիաների դասերը՝ անընդհատ ֆունկցիայի և մոնոտոն, սահմանափակ ֆունկցիայի ինտեգրելիությունը: Թեմա 11. Որոշյալ ինտեգրալի հատկությունները: Միջին արժեքի թեորեմ: Թեմա 12. Փոփոխական վերին սահմանով ինտեգրալի անընդհատությունը, դիֆերենցելիությունը: Թեմա 13. Սասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը որոշյալ ինտեգրալում: Թեմա 14. Որոշյալ ինտեգրալի կիրառությունները բնագիտությունում և տնտեսագիտությունում: Թեմա 15. Անխւկական ինտեգրալներ: I և II սեղի անխւկական ինտեգրալների գործամիտությունը: Թեմա 16. Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների տեսության տարրերը:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. Սովորական Յու., Բարձրագույն հանրահաշիվ, Եր., 1983:		

2. Դազարյան Հ. և ուրիշներ, Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումներ, Եր., 2002:
 3. Դազարյան Հ. և ուրիշներ, Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների խնդրագիրը, Եր., 1987:
 4. Գևորգյան Գ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրը, հ. 2, Եր., 2003:
 5. Օհանյան Վ., Մաթեմատիկական անալիզ: Դասախոսություններ, առաջին մաս, Եր., 2008:

1.0201/B19	2.Տնտեսագիտության տեսություն-1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.1-ին կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է լրացնել շուկայական տնտեսության գործառնությունը և միկրոտնտեսական օրինաչափությունները ըստ տարբեր շուկայական կառուցվածքների: Տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և օճանակել բավարար ունակությունների ձևավորմանը միկրոտնտեսական իրավիճակները վերլուծելու և հետազոտման ուսուցանվող տնտեսագիտական մյուս դասընթացների նյութը առավել հիմնավոր յուրացնելու համար:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք միկրոտնտեսագիտական կրառությունների համար, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր միկրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու շուկայական տնտեսության գործառնության միկրոտնտեսական օրինաչափությունները,		
2. բացատրելու տնային տնտեսությունների, ձեռնարկությունների և կառավարության տնտեսական վարքի հիմնական սկզբունքները, ինչպես նաև ռեսուրսների և պատրաստի արտադրանքի շուկաները մոդելները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մեկնաբանելու շուկայական հավասարակշռության հաստատման մեխանիզմի առանձնահատկությունները,		
2. վերլուծելու ապրանքների և ծառայությունների համապատասխան շուկայական կառուցվածքներում տնտեսական արդյունավետության գնահատման չափանիշները:		
գ. բնդիանարական/փոխանցելի կարողություններ		
1. մեկնաբանելու միկրոտնտեսագիտական հիմնարար հասկացությունները և սկզբունքները և դրանք կիրառելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական, ինչպես նաև ճյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական և հասուլ դասընթացներում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
Ա7.Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,		
Բ1.Կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,		
Բ3.Կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար:		
Գ1.Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, Էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		
Գ6.Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/; սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/; ինքնուրույն աշխատանք /ուժեքատներ, անհատական առաջադրանքներ/: 		
12.Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված է.		
<ul style="list-style-type: none"> 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է: 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է: 		

- Եզրափակիչ քննություն. բանավոր քննություն՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Տնտեսագիտության ներածություն: **Թեմա 2.** Շուկայական համա-կարգը: Պահանջարկը, առաջարկը և շուկայական հավասարակշռությունը: **Թեմա 3.** Պահանջարկի և առաջարկի առաձգականությունները: **Թեմա 4.** Սպառողի վարքի վերլուծությունը: **Թեմա 5.** Արտադրողի վարքը և տեխնոլոգիայի ընտրությունը: Արտադրական ֆունկցիան: **Թեմա 6.** Արտադրության ծախքերը: **Թեմա 7.** Մրցակցային ձեռնարկությունները և մրցակցային շուկաները: **Թեմա 8.** Մենաշնորհը շուկայական տնտեսությունում: **Թեմա 9.** Անկատար մրցակցությունը. մենաշնորհային մրցակցությունը և օլիգոպոլիան: **Թեմա 10.** Արտադրության գործոնների շուկան. աշխատանքը, հոդը և կապիտալը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Զեյմս Դ. Գոռքնի, Ոլչարդ Լ. Ստրոուզ, Տնտեսագիտություն. մասնավոր և հասարակական ընտրություն (բարզմանություն), Եր., 1999:
2. Մակկոնելլ Կ., Բրյո Ը., Էկոնոմիկ: պրինցիպի, պրօբլեմ և պոլիտիկա, Մ., 2009.
3. Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ: Հայկ Սարգսյան, Հասմիկ Մարգարյան. ԵՊՀ տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետ: Գյու. Խմբ.՝ Հ. Աղաջանյան, Գ. Գալստյան, (Երկրորդ հրատարակություն, լրամշակված և վերախմբագրված): - Եր., 2017:
4. Կորս էկономической теории: учеб. пособие для студентов вузов /под ред. А.В. Сидоровича/; МГУ 3-е изд. – Москва, 2007.
5. Հորեև Բ., Կորս միկրոէկոնոմիկ: Սանդուղք և պահանջանքներ, Մ., 2008.

1.0201/B23	2. Տնտեսագիտության տեսություն-2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8. Դասընթացի նպատակն է լրսարանել շուկայական տնտեսության՝ որպես ամբողջական համակարգի գործառնության մակրոտնտեսական օրինաչափությունները: Տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և օժանդակել բավարար ուսակությունների ձևակորմանը մակրոտնտեսական իրավիճակները վերլուծելու և հետազայռմ ուսուցանվող տնտեսագիտական մյուս դասընթացների նյութը առավել հիմնավոր յուրացնելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք վերլուծության միջոցով մակրոմակարդակում կիրառելու համար,
- ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր մակրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

1. Ներկայացնելու մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշները,
2. բացատրելու մակրոտնտեսական հավասարակշռության մոդելները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու պետության տնտեսական քաղաքականության նպատակները և եղանակները,
2. Մեկնաբանելու տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության գնահատման չափանիշները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Մեկնաբանելու միկրոտնտեսագիտական հիմնարար հասկացությունները և սկզբունքները և դրանք կիրառելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական, ինչպես նաև ձյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացներում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ1. կիրառելու տնտեսամարեկմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,

Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեջնաբանման համար,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/;
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/;
- ինքնուրույն աշխատանք /ուժեքատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևակերպումը ստուգելու համար նախատեսված է.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- Եզրափակիչ քննություն. բանավոր քննություն՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ազգային արդյունքը: Ազգային հաշվիների համակարգը: **Թեմա 2.** Մակրոտնտեսական կայունությունը և տատանումները: **Թեմա 3.** Հիմնական մակրոտնտեսական կախվածությունները: **Թեմա 4.** Ամբողջական ծախսումները և արտադրության հավասարակշիռ ծավալը: **Թեմա 5.** Ամբողջական պահանջարկը և ամբողջական առաջարկը ու հավասարակշուրությունը: **Թեմա 6.** Ֆինանսավական քաղաքականությունը: **Թեմա 7.** Փողը և բանկային գործը: Դրամավարկային քաղաքականությունը: **Թեմա 8.** Ընդհանուր հավասարակշուրությունը՝ «IS-LM» մոդելը: **Թեմա 9.** Տնտեսական աճը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը և տեսությունը. բանավիճային հարցեր:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Սենքյոն Ն., Մակրոէկոնոմիկա, Եր., 1997:
2. Макконелл К., Брю С., Экономикс: принципы, проблемы и политика, М, 2009.
3. Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ: Զայլ Սարգսյան, Հասմիկ Մարգարյան. ԵՊՀ տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետ: Գիտ. խմբ.՝ Հ.Աղաջանյան, Գ.Գալստյան, (Երկրորդ հրատարակություն, լրամշակված և վերահսկված): - Եր., 2017:
4. Курс экономической теории: учеб. пособие для студентов вузов /под ред. А.В.Сидоровича/; МГУ 3-е изд. – Москва, 2007.
5. Агапова Т., Серегина С., Макроэкономика: Учебник МГУ, М., 2009.

1.0105/B20	2.Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն – 1	3.4 ECTS կրելիս
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել վերլուծական երկրաչափության գիտելիքների անհրաժեշտ հենք՝ գծային հանրահաշվի, մաթեմատիկական անալիզի դասընթացներում և որոշ տնտեսական մոդելներում օգտագործելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել ուղղի, հարթության հավասարումներին, ինչպես նաև մատրիցաներին, որոշիչներին և նրանց որոշ հատկություններին,
- գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգերի լուծման մեթոդներին, տալ ստացված լուծման մեկնաբանությունը և պատկերել հնարավորության դեպքում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

1. բացատրելու գծային հավասարումների համակարգերի լուծման Գաուսի և Կրամերի եղանակները,
2. սահմանելու որոշիչը, հակադարձ և տրանսպոնացված մատրիցները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու գործողություններ վեկտորների և մատրիցների հետ, լուծել գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգեր,
2. հաշվելու տրված վեկտորների սկայար, վեկտորական և խառն արտադրյալները, չվերասերված մատրիցի հակադարձը,
3. հաշվելու երկու ուղղությունների, երկու հարթությունների, ուղղի և հարթության կազմած անկյունը, հատման

կետը, կետի հեռավորությունն ուղղից և հարթությունից:

գ. բնդիանքական/փոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները գործնականում,
2. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության մեջ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- խմբային աշխատանքներ
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված **2** ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից

Թեմա 1. Մատրիցներ և որոշիչներ: **Թեմա 2.** Գծային հավասարումների համակարգ: **Թեմա 3.** Վեկտորական հանրահաշիվ: **Թեմա 4.** Գծային արտապատկերումներ: **Թեմա 5.** Ուղղի հավասարումը: **Թեմա 6.** Շրջան և էլլիպս: **Թեմա 7.** Հիպերբոլ և պարաբոլ: **Թեմա 8.** Ուղղի և հարթության հավասարումը տարածության մեջ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Փիլիպոսյան Վ., Օհնիկյան Հ., Վերլուծական երկրաչափության խնդրագիրք, Եր., 2011:
2. Գ.Հակոբյան, Վերլուծական երկրաչափության և գծային հանրահաշվի խնդրագիրք, տնտեսագետների համար:
3. Բեկлемишев Դ., Կурс աналитической геометрии и линейной алгебры, ФИЗМАТЛИТ, 2005.
4. Ильязова Д., Линейная алгебра и аналитическая геометрия.теория и практика, Ульяновск, 2012.
5. Малугин В., Математика для экономистов. Линейная алгебра, М., 2006.
6. Ефимов Н., Краткий курс аналитической геометрии, М., ФИЗМАТЛИТ, 2014.

1.0105/B22	2. Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն – 2	3.3 ECTS կրելիս
4.3 ժամ/շաբ.	5.30/15/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել մատրիցային հանրահաշվի գիտելիքների անհրաժեշտ հենք՝ գործույթների հետազոտման, մաթեմատիկական անալիզի, մակրո և միկրոէկոնոմիկայի դասընթացներում օգտագործելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել մատրիցային հանրահաշվի արդիական մեթոդներին,
- տնտեսության վերլուծության խնդիրներում մատրիցային հանրահաշվի արդիական մեթոդների կիրառություններին:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. քացարելու քառակուսային ձևի կանոնական տեսքի բերման Լագրանժի ալգորիթմը,
2. սահմանելու երկգծային, քառակուսային ձևերը, Կրոնեկերի արտադրյալը, Սուր-Փենրոուիզի հակադարձումը, Յակոբիան և Հեսսիան:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու գործողություններ քառակուսային ձևի, մատրիցների, և օվերատորների հետ,
2. հաշվելու տրված մատրիցների Կրոնեկերի արտադրյալը, հակադարձը Սուր-Փենրոուիզի հակադարձման ալգորիթմով,
3. հաշվելու Յակոբիան և Հեսսիան:

գ. բնդիանքական/փոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները գործնականում,
2. կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության մեջ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,

Բ1. Կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար,

Բ3. Կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեկնաբանման համար,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայրայթված տեղեկատվությունը,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները՝ ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- խմբային աշխատանքներ
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից

Թեմա 1. Կոորդինատային համակարգեր: **Թեմա 2.** Վեկտորական հանրահաշվի տարրերը: **Թեմա 3.** Երկրորդ կարգի կորեր: **Թեմա 4.** Վերլուծական երկրաչափությունը տարածությունում: **Թեմա 5.** Գծային օպերատորներ: **Թեմա 6.** Էվկլիդեսյան տարածություններ: **Թեմա 7.** Քառակուսային ձևեր:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Պրիվալու Ի., Անալիտիկ երկրաչափություն, Եր., 1970.
2. Ohanian Վ. և ուրիշներ, Վերլուծական երկրաչափություն/Խնդիրներ և վարժություններ/, Եր., 2008:
3. Magnus, Jan R., and Heinz Neudecker. 1988. Matrix differential calculus with applications in statistics and econometrics.
4. Horn RA, Johnson CR (1985). Matrix Analysis. Cambridge University Press, Cambridge.
5. Беклемишев Д., Курс аналитической геометрии и линейной алгебры, ФИЗМАТЛИТ 2005.
6. Ефимов Н., Краткий курс аналитической геометрии ФИЗМАТЛИТ, 2005.

1.0104/ B24	2.Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 1	3.2 ECTS կրեմիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգչների, դրանց տեխնիկական, ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին տալ ընդհանուր տեղեկություններ համակարգչի կառուցվածքի, համակարգային և կիրառական ծրագրերի վերաբերյալ, բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը քարտեզագրություն և կադաստրային գործ մասնագիտությունների մեջ, դիտարկել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները, փաստաթղթի հրատարակումը տարբեր ձևաչափերով (օրինակ՝ HTML, PDF, XML), տեքստային խմբագրի կիրառումը համատեղ աշխատանքի ռեժիմում, տեքստային խմբագրի ինտեգրումն այլ բայանացված միջոցների հետ, ծանոթացնել Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու, ըստ կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների գրաֆիկներ կառուցելու, տեսակավորելու հնարավորություններին, ինչպես նաև Power Point համակարգով ներկայացնելու ստեղծելուն: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները, ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շաբլոններ word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր 		

	<p>ձևավորելու համար,</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. վերաբրտադրելու և ստեղծելու էկտրոնային աղյուսակ, 4. ուսանողը ունակ կլինի ընտրել և ներկայացնել Power Point համակարգի հնարավորությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները, 2. կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով, 3. էկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ, 4. կիրառելու Power Point ծրագիրը գեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, 2. աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ձևակերպել խնդիրներ և լուծել: <p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի</p> <p>Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,</p> <p>Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):</p> <p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • հարցադրումներ և քննարկումներ, • լաբորատոր աշխատանքներ, • տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր: <p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Քննություն՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:</p> <p>Հարցատումը պարունակում է չորս հարց՝ համապատասխանաբար 5 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:</p> <p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը: Թեմա 2. Տեքստային խմբագրիչ: Թեմա 3. Աղյուսակային խմբագրիչ: Թեմա 4. Արտաքին և օժանդակ սարքեր: Թեմա 5. Տեղեկատվության պաշտպանություն: Թեմա 6. Տեղեկատվության պաշտպանություն: Թեմա 7. Տեղեկատվության կորպորատիվ համակարգեր:</p> <p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ա., Խաչոյան Լ., Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012: 2. Վիլյամս, Microsoft Excel, СПб, Питер, 2008. 3. Рабин Ч., Эффективная работа с Microsoft Word 2000. Питер, С. Петербург, 2008. 4. Васильев А., Стоцкий Ю., Телина И., Microsoft Office 2010, Питер, 2011. 	
1.0104/ B29	2. Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 2	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել Excel ծրագրային փաթեթով խորը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելու հմտությունները և սովորեցնել կիրառել դրանք հետազոտական աշխատանքների իրականացման և մասնագիտական գործունեության ընթացքում:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել MS EXCEL միջավայրում VBA մակրոսներին, • ձևակերպել ծրագրեր ստեղծելու հմտություններ, • սովորեցնել տարրեր տնտեսագիտական խնդիրների լուծման նպատակով ընտրել համապատասխան ալգորիթմ: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ծրագրային կոդեր, 2. բացատրելու վեճ-ծրագրավորման լեզվի հիմունքները, 3. վերլուծելու և բացատրելու գործնական էթիկայի կանոնները և տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծումները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		

1. կազմելու ձեռնարկության ծախսերի հաշվման ծրագիրը,

2. օգտագործելու VBA ծրագրավորման լեզվի հնարավորությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. հավաքագրելու, վերլուծելու և պահպանելու տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծման կարևորագույն արդյունքները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ9. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):

Գ6.աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքները, ինքնուրույն ձևակերպել խնդիրներ և լուծել:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- ինքնուրույն աշխատանք
- թեսություն
- գեկույց
- ծրագրերի մշակում և ավտոմատացում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Քննություն՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցառումը պարունակում է չորս հարց՝ համապատասխանաբար 5 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տվյալների հավաքագրում և մշակում: **Թեմա 2.** Տվյալների վիզուալիզացում: **Թեմա 3.** Բանաձևեր և ֆունկցիաներ: **Թեմա 4.** Հարցումների ձևակերպում և տվյալների ֆիլտրում: **Թեմա 5.** Ինչ կլինի եթե վերլուծություն: **Թեմա 6.** Վիճակագրական վերլուծության գործիքներ: **Թեմա 7.** Solver: **Թեմա 8.** Մակրոսներ: **Թեմա 9.** Կիրառական վերլուծություններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. G. Harvey, “Excel 2019 All-in-One For Dummies”, 2019.
2. M. Berenson, D. Levine and T. Krehbiel, Basic Business Statistics, Pearson Ed., 2012.
3. J. Walkenbach, “Excel 2016 Bible”, 2016.
4. Слепцова Л.Д., Программирование на VBA в Microsoft Office 2010. М. : Издательский дом “Вильямс”, 2010.
5. Уокенбах Джон, Профессиональное программирование на VBA в Excel 2010. : Пер. с англ. М. : здательский дом “Вильямс”, 2011.

1.0104/B30	2.Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տարբեր բնագավառներում առաջացած հիմնական գործնական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների կառուցման, որանց միջոցով այդ խնդիրների լուծման եղանակների հետազոտման և կիրառման ունակություն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել գործույթների հետազոտում առարկայի հիմնախնդիրներին,
- ծանոթացնել տնտեսական տարբեր երևույթների և գործընթացների ուսումնասիրման համար կիրառվող հիմնական տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելներին,
- բացատրել տարբեր տնտեսագիտական խնդիրներ լուծելու մեթոդներ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

1. Ներկայացնելու գործույթների հետազոտման խնդիրների, մաթեմատիկական մոդելների կառուցման հանրահաշվական և երկրաչափական եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու գծային ծրագրավորման, հոսքային և խաղային խնդիրների լուծման ալգորիթմական հետազոտումը,
2. կիրառելու հիմնական ալգորիթմները գործնական խնդիրները լուծելիս,
3. վերլուծելու առկա խնդիրները և առաջարկել դրանց լուծման եղանակները:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. թիմում աշխատելու, համագործակցելու ունակություններ:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ9. կատարելու նախագերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնարանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

• դասախոսություններ

• շնորհանդեսներ

• գործնական աշխատանք

• ուժեղագույն

• ինքնուրույն խնդիրների լուծումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 առաջարանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր, իսկ գործնական դասերի մասնակցությունից և ինքնուրույն աշխատանքներից՝ 1 միավոր:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց յուրաքանչյուրը՝ 2,5 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գծային ծրագրավորման խնդրի ընդհանուր դրվագները: **Թեմա 2.** Գծային հանրահաշվի և ուռուցիկ բազմությունների տարրերը: **Թեմա 3.** Գծային ծրագրավորման խնդրի տեսական հիմքերը: **Թեմա 4.** Գծային ծրագրավորման խնդրի լուծման երկրաչափական եղանակը: **Թեմա 5.** Սիմպլեքս ալգորիթմը: **Թեմա 6.** Երկակիության խնդրի: **Թեմա 7.** Տրանսպորտային խնդրի: **Թեմա 8.** Ամբողջ թվային ծրագրավորման եղանակը: **Թեմա 9.** Խաղերի տեսության տարրերը: **Թեմա 10.** Օպտիմիզացիայի դասական եղանակները: **Թեմա 11.** Ուռուցիկ ծրագրավորման մեթոդները: **Թեմա 12.** Դինամիկ ծրագրավորման եղանակները: Բելլմանի օպտիմալության կանոնը: **Թեմա 13.** Ցանցային կառավարման եղանակները: **Թեմա 14.** Զանգվածային սպասարկման տեսության տարրերը: **Թեմա 15.** Պաշարների կառավարման մոդելները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Տոնյան Ռ., Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական խնդիրներեր, Եր., 1999:

2. Սահակյան Ս., Սարգսյան Հ., Սարգսյան Ս., Տոնյան Ռ., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, Ի հասոր, Եր., 1997:

3. Սահակյան Ս., Բեկնազարյան Ն., Հակոբյան Հ., Քերոբյան Խ., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, II հասոր, Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, Եր., 2001:

4. Սահակյան Ս., Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ III Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, Խնդիրներ և վարժություններ, Եր., 2001:

5. Տոնյան Ռ., Դինամիկ ծրագրավորման խնդիրները, Եր., 1999:

6. Խարար, Թեորիա գրաֆов, Մ, 1979.

1.0105/B27	2.Մաթեմատիկական անալիզ – 3	3.7 ECTS կրեդիտ
4.7 ժամ/շաբ.	5.45/60/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի առավել կիրառական, վերլուծական մասերը:		
Դասընթացի խնդիրներ են.		
• ձևավորել մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակ՝ տնտեսագիտական խնդիրների հետազոտությունների մեջ,		
• կիրառահետազոտական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել իրենց հայտնի մաթեմատիկական մեթոդներից,		
• զարգացնել տրամաբանական անալիտիկ մուածողություն:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		

1. սահմանելու դիֆերենցիյալ հավասարումներն ու տարանշատել դրանց տեսակները, սահմանելու և տարանջատելու կրկնակի և կորագիծ ինտեգրալները,

2. ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի կիրառահետազոտական մասերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. հաշվելու կրկնակի և կորագիծ ինտեգրալներ,

2. պարզելու դիֆերենցիյալ հավասարման տեսակներն և լուծել դրանք,

3. տարանջատելու և հաշվելու լրկալ, գլորալ և պայմանական էքստրեմումները:

գ. բնդիմանքական/իոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու յուրացրած մաթեմատիկական գաղափարները տնտեսագիտության մեջ:

10. Դասընթացը ձևակորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար

Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեջնաբանման համար:

Գ1. օպտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- սեմինարներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ընթացիկ քննություններ, եզրափակիչ քննություն:

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով՝ միավոր ների քայլը 0,5 է:

Բանավոր քննությունը 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը 2,5-ական միավոր՝ միավորների քայլը 0,5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնանական բաժիններից.

Թեմա 1. Առանց սահմանափակումների օպտիմիզացիա: **Թեմա 2.** Սահմանափակումներով օպտիմիզացիա.

առաջին կարգի պայմանները: **Թեմա 3.** Սահմանափակումներով օպտիմիզացիա. առաջին կարգի պայմանները: **Թեմա 4.** Հոմոգեն և հոմոքսիլ ֆունկցիաներ: **Թեմա 5.** Գոգավոր և կիսագոգավոր (quasiconcave) ֆունկցիաներ: **Թեմա 6.** Տնտեսագիտական կիրառությունները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Simon C. and Blume L., "Mathematics for Economists", W. W. Norton & Company, New York, 2010.

2. Hoy, M., Livernois, J., McKenna, C., Rees, R., & Stengos, T. (2011). *Mathematics for economics*. MIT pr

3. R. Serrano and A. Feldman, "A Short Course in Intermediate Microeconomics with Calculus", Cambridge University Cambridge, 2013.

4. Andréasson, N., Evgrafov, A., & Patriksson, M. (2005). An introduction to optimization: Foundations and fundamental algorithms. *Chalmers University of Technology Press: Gothenburg, Sweden*, 1, 1-205.

5. Pemberton, M., & Rau, N. (2011). *Mathematics for economists: an introductory textbook*. University of Toronto Press.

6. Sundaram, R. K. (1996). *A first course in optimization theory*. Cambridge university press.

7. Luptacik, M. (2010). *Mathematical optimization and economic analysis* (p. 307). New York, NY, USA:: Springer.

8. Takayama, A., & Akira, T. (1985). *Mathematical economics*. Cambridge university press.

1.0105/B25	2. Հավանականությունների տեսություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հավանականության գաղափարին ու նրա կիրառություններին:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
• ուսումնասիրել պատահական փորձերի մաթեմատիկական մոդելների կառուցվածքը,		

- կատարելագործել ուսանողների մոտ կիրառական խնդիրների լուծման համար ստացված գիտելիքների օգտագործման հմտությունները,
- զարգացնել ուսանողների մոտ այն ունակությունները, որոնք օգնում են ընկալել տարբեր համակարգերում կիրառվող մաթեմատիկական մոդելների հավանականային ունիվերսալությունը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողի ունակ կիրնի՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմաստություն

- սահմանելու փորձ, նրա տարրական ելքերը, տալու հավանականության դասական, երկրաչափական, արքիոմատիկ սահմանումները, պայմանական հավանականության սահմանումը,
- սահմանելու պատահական մեծության թվային բնութագրիչները՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, մոդա, մոմենտ, ասիմետրիա, պատահական մեծության բաշխման ֆունկցիա, բաշխման շարք:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

- հաշվելու պատահարի հավանականությունը՝ օգտագործելով հավանականության դասական, երկրաչափական, արքիոմատիկ սահմանումները, փորձի տարրական ելքերը, պարզելու տրված պատահարների հավաստիությունը, հաշվելու պատահարի պայմանական հավանականությունը:

գ. Քննիանութական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատանելու թիմում, հստակ ներկայացնելու միտքը,
- օգտվելու տարբեր աղբյուրներից, վերլուծելու և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
- լուծելու տնտեսագիտական և վիճակագրական խնդիրներ՝ կիրառելով հավանականությունների տեսություն մեթոդները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կիրնի.

Ա3. Բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,

Բ2. Կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմումետրիկ մեթոդներ:

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- գործնական
- քննարկում
- զեկուցում
- ռեժիսուրա:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված **2 բնութագիր քննությունները** թեստային են, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 5 արաջադրանք, յուրաքանչյուրը 1 միավոր:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց յուրաքանչյուրը 2,5 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ընտրանքների բազմություն և հավանականություն: **Թեմա 2.** Դիսկրետ պատահական մեծություններ: **Թեմա 3** Անընդհատ պատահական մեծություններ: **Թեմա 4.** Պատահական մեծությունների ֆունկցիաներ: **Թեմա 5.** Սահմանային թեորեմներ: **Թեմա 6.** Մարկովյան շղթաներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Bertsekas, D.P. and Tsitsiklis, J.N., 2008. Introduction to probability (Vol. 2). Belmont, MA: Athena Scientific.
- DeGroot, M.H. and Schervish, M.J., 2012. Probability and statistics. Pearson Education.
- Feller, W., 2008. An introduction to probability theory and its applications (Vol. 2). John Wiley & Sons.
- Mendenhall, W., Beaver, R.J. and Beaver, B.M., 2012. Introduction to probability and statistics. Cengage Learning.

1.0305/B28	2. Մասնագիտական անզերեն - 1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատմամբ	
8. Դասընթացի նպատակն է զարգացնել անզերեն լեզվի գիտելիքների կառուցվածքային ձգրտությունը, բանավոր սահունությունը և լեզվական համապատասխանությունը՝ այն օգտագործելով իրական		

գործնական իրավիճակներում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել անզերեն լեզվի քերականական առանձնահատկությունները,
- ձևավորել անզերեն լեզվով միջնից ցածր (pre-intermediate) մակարդակի բառապաշար:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողին ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական հենքային բառապաշարը և քերականական կաղապարները,
- ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կատարելու անզերեն լեզվով գրավոր և բանավոր թարգմանություններ,
- կարողանալու կարողալ և վերլուծել մասնագիտական գրականությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- ներդնելու անզերեն բանավոր և գրավոր խոսքի գիտելիքներն ու հմտությունները հաղորդակցման տարբեր ոլորտներում

10.Դասընթացը ձևադրություններ.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- խմբային աշխատանք
- անհատական աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների գնահատման համար իրականացվում է.

- 1-ին ընթացիկ ստուգում**(գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0.5 է:
- 2-րդ ընթացիկ ստուգում**(գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0.5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ուսուցանում: Ինչպէ՞ս ներկայացնել փաստացի տեղեկատվություն: **Թեմա 2.** Նշաններ: Սահմանում և բացատրություն: **Թեմա 3.** Էթիկա: Նկարագրություն և բացատրություն: **Թեմա 4.** Փաստեր: Համեմատում և հակառակում: **Թեմա 5.** Շրջակա միջավայր: Ինչպէ՞ս ներկայացնել տեսակետ: **Թեմա 6.** Գիտություն: Հեռանկար: **Թեմա 7.** Կազմակերպում: Ինչպէ՞ս նկարագրել հաջորդականություն և գործընթաց: **Թեմա 8.** Առողջություն: Պատճառ և հետևանք **Թեմա 9.** Տեղակայություն: Փաստարկ: **Թեմա 10.** Լեզու: Համառոտագրում և վերածնակերպում:.

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- English for Academic Purposes Pre-Intermediate/B1 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2015.
- Language Leader Coursebook (Pre-Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2014.
- Academic Vocabulary in Use Edition with Answers, Michael McCarthy, Cambridge University Press, 2nd Edition, 2016.

1.0201/B26	2.Տնտեսագիտական մորի պատմություն	3.5 ECTS կրեդիտ
4.5 ժամ/շաբ.	5.45/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է օժանդակել ժամանակակից տնտեսագիտական սկզբունքների և հայեցակարգերի առավել համակողմանի ըմբռնմանը դրանց ձևադրումը, զարգացումը և փոխներգործությունները ներկայացնելու ու վերլուծելու միջոցով: Նպաստել անհրաժեշտ տեսական հենքի ձևավորմանը, ժամանակակից տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լուծումներ գտնելու համար:		
Դասընտացի խնդիրներն են.		
• բացահայտել տնտեսական երևույթների և գործընթացների էությունը տարբեր տնտեսական դպրոցների տեսանկյունից,		
• ուսումնասիրել տնտեսական համակարգերի զարգացման օրինաչափությունները, հասարակության և տնտեսության էվոլյուցիայի փոխապատճենությունը:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու մարդկության կողմից մինչ այժմ ձևակերպված և ներկայում գոյություն ունեցող տնտեսագիտական մեկնաբանությունները և տեսությունները,
- բնութագրելու տնտեսվարման խնդիրների լուծման և ճանաչողության խորացման ու ընդլայնման գոյություն ունեցող կապը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- զանազան տնտեսական իրավիճակներում ընտրելու արդյունավետ լուծումներ,
- կատարելու արդյունավետ ընտրություն տնտեսական կացությունը և վարվող տնտեսական քաղաքականությունը գնահատող գործիքակազմից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- յուրացնելու ու վերիմաստավորելու միջրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական այլ դասընթացների, ինպես նաև ճյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացների նյութը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Ա7. քացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8. մեկնաբանելու միջրու և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1. օպտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/;
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, ինքնուրույն աշխատանք /ռեժիսուրաներ, անհատական առաջադրանքներ/:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Անցկացվում է եզրափակիչ քննություն 20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատումը պարունակում է չորս հարց համապատասխանաբար 5 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տնտեսագիտական մտքի պատմության ներածություն: Թեմա 2. Տնտեսագիտական միտքը Հին Աշխարհում: Թեմա 3. Տնտեսագիտական պատկերացումները Միջին Դարերում: Թեմա 4. Կապիտալիզմի սկզբնավորման փուլի տնտեսագիտական պատկերացումները: Թեմա 5. Դասական քաղաքատնտեսության սկիզբն Անգլիայում և Ֆրանսիայում: Թեմա 6. Աղամ Սմիթը և նրա «Ազգերի հարատության բնույթի և պատճառների ուսումնասիրություններ» աշխատությունը: Թեմա 7. Շուկայական տնտեսության ինքնակարգավորման վարկածը, Ժ.Բ.Սեյ, Թ.Ո.Մալթուս: Թեմա 8. Դավիթ Ուիկարդոյի քաղաքատնտեսական համակարգը: Թեմա 9. Չոն Սոյուարտ Միլը և նրա «Քաղաքատնտեսության սկզբունքներ» աշխատությունը: Թեմա 10. Կարլ Մարքսի տնտեսագիտական տեսությունը: Թեմա 11. Պատմական ուղղությունը տնտեսագիտության մեջ: Թեմա 12. Մարքինալիզմը. սահմանային օգտակարության տեսությունը: Թեմա 13. Ալֆրեդ Մարշալի տնտեսագիտական տեսությունը: Թեմա 14. Ինստիտուցիոնալիզմ: Թեմա 15. Քեյնյան տեսությունը: Թեմա 16. Նոր պահպանողական տեսությունները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Տնտեսագիտական մտքի պատմություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2009:
- Блауг М., Экономическая мысль в ретроспективе, Пер. с англ., 4 – е издание – Москва, “Дело Лтд” 1994.
- Տնտեսագիտական մտքի պատմության հիմունքները: Ուսումնական ձեռնարկ. / Գ.Ս. Գալստյան, Հ.Գ. Մարգարյան: - Եր., 2016.
- Жамс Э., История экономической мысли XX века, Москва, «ИЛ» 1959.
- Селигмен Б., Основные течения современной экономической мысли, Пер.с англ., Москва, «Прогресс» 1968.

1.0305/B32	2.Մասնագիտական անգլերեն – 2	3.5 ECTS կրեմիս
4.4 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց եղրափակվիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել անգլերեն լեզվի միջնակարգ (intermediate) մակարդակի տեսական գիտելիքներ և մասնագիտական հաղորդակցման հմտություններ:		
Դասընտացի խնդիրներն են.		
1. ընդլայնել հաղորդակցման ունակությունները՝ լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու մեջ, 2. ուսումնասիրել բարդ քերականական կառուցվածքներ: 3. ներկայացնել բացատրել մասնագիտական բառապաշտ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողին ունակ կլինիք		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու բարդ քերականական կառուցվածքները, 2. թվարկելու մասնագիտական տերմիններ անգլերենով, 3. ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. վերաբերություն և մեկնաբանելու մասնագիտական նյութի հիմնական բովանդակությունը: 2. քննարկելու տնտեսագիտության և գործարարության թեմաներով հարցեր՝ հիմնավորելով սեփական տեսակետը:		
գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ		
1. օգտվելու տեղեկատվության զանազան աղբյուրներից՝ մասնագիտական տպագիր և էկեկտրոնային նյութեր: 2. կազմելու տպատեսակ գործնական փաստաթղթեր: 3. արդյունավետ կիրառելու համակարգչային հմտություններ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.		
Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եղրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:		
Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:		
Գ4. Պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:		
Գ5. Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
11. Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում, սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ, ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների գնահատման համար իրականացվում է.		
<ul style="list-style-type: none"> 1-ին ընթացիկ ստուգում (գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0.5 է: 2-րդ ընթացիկ ստուգում (գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0.5 է: 		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Գիտելիք: Ինչպես ս հասկանալ և ներկայացնել տեղեկատվությունը: Թեմա 2. Կազմակերպվածություն: Հեռանկար և տեսակետ: Թեմա 3. Մոտիվացիա: Սահմանում և բացատրություն: Թեմա 4. Բնություն: Նկարագրություն: Թեմա 5. Էշխանություն: Զեկուցում և համառոտագրում: Թեմա 6. Աճ: Ինչպես օգտագործել աղբյուրները: Թեմա 7. Կապեր: Համատեքստավորում: Թեմա 8. Նորարարություն: Ինչպես ս տալ հղում: Թեմա 9. Սպառում: Համեմատություն և հակադրություն: Թեմա 10. Հանցանք: Փաստարկ և վկայություն: Թեմա 11. Խներգիա: Խնդիր և լուծում: Թեմա 12. Առաջնորդաց: Պատճառ և հետևանք:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ		
1. English for Academic Purposes Intermediate/B1+ Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2013. 2. Language Leader Coursebook (Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2008. 3. Cambridge Academic English (Intermediate), Craig Thaine, Cambridge University Press, 2010.		

1.0201/B31	2."ՀԲ" Վիճակագրություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/ շաբ.	5.45/45/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է ապագա մասնագետների մոտ ժամանակակից տնտուեսության պահանջներին համապատասխան վիճակագրական տեսական գիտելիքների և պրակտիկ ունակությունների ձևավորում, տնտեսական երևույթների և գործընթացների վերլուծության համար անհրաժեշտ որակավորման ձեռքբերում:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ծանոթացնել տնտեսական երևույթների և գործընթացների միտումների և օրինաչափությունների ուսումնամիջման համար վիճակագրական ինֆորմացիայի հավաքման, մշակման, ընդհանրացման և վերլուծության ժամանակակից մեթոդներին, բացատրել հիմնավորված կառավարչական որոշումների ընդունման համար վիճակագրական և տնտեսական գործընթացների կանխատեսման մեթոդների կիրառումը, զարգացնել տեղեկատվության քանակական վերլուծության բազմաթիվ գիտական կանոնների, մեթոդների և հնարքների ըմբռնումը 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. թվարկելու վիճակագրության խնդիրները՝ շուկայական տնտեսության պայմաններում,		
2. ներկայացնելու ազգային և արտասահմանյան վիճակագրական ծառայությունների ժամանակակից կազմակերպման սկզբունքները,		
3. բացատրելու վիճակագրության հասկացությունները, կատեգորիաները, տվյալների հավաքման, մշակման և վերլուծության մեթոդները,		
4. բացատրելու վիճակագրական կանխատեսման մեթոդները:		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կազմակերպելու և անցկացնելու վիճակագրական դիտումներ,		
2. կառուցելու վիճակագրական գրաֆիկներ և աղյուսակներ,		
3. հաշվարկելու և մեկնաբանելու վիճակագրական ցուցանիշներ,		
4. վերլուծել երևույթները և գործընթացները, գնահատել նրանց հնարավոր միտումները,		
5. գրելու հետազոտական աշխատանք իրականացված վերլուծության հիման վրա		
6. ձևակերպելու անցկացրած վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:		
գ. Քննիանոցելի կարողություններ		
1. կայացնելու որոշումներ կոնկրետ տնտեսական իրավիճակներում՝ ձեռքբերած գիտելիքների և հմտությունների հիման վրա:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ.		
Ա3. Բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,		
Ա9. Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,		
Բ2. Կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիկական մեթոդներ:		
Բ6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Գ4. Պատրաստելու զեկուցումներ, իրականացնել հետազոտություններ և ներկայացնելու դրանց արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն սեմինար ռեֆերատ անհատական և խմբային առաջադրանքներ հետազոտական առաջադրանք: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված է		
1-ին ընթացիկ քննություն /գրավոր/ գնահատվում է առավելագույնը 5 միավոր:		
2-րդ հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն [5 միավոր առավելագույն արժեքով].		
Եզրափակիչ քննությունը /բանավոր հարցում/ գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իմաստական բաժիններից.

Թեմա 1. Վիճակագրության առարկան, մեթոդը, խնդիրները և կազմակերպումը: **Թեմա 2.** Տվյալների հավաքագրում և ներկայացում: **Թեմա 3.** Հատվածավորում: **Թեմա 4.** Վիճակագրական բաշխումներ: **Թեմա 5.** Սահմանային թեորեմներ: **Թեմա 6.** Վստահելիության միջակայքեր: **Թեմա 7.** Հիպոթեզի և նշանակալիության ստուգում: **Թեմա 8.** Պարամետրի գնահատում և որակի վերահսկում: **Թեմա 9.** Բայեսյան վիճակագրություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Հովհաննիսյան Հ., Ֆահրայյան Մ., Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն, Եր., 2000:
2. Պետրոսյան Ա., Վիճակագրության ընդհանուր տեսություն, Եր., 2008:
3. Statistics for Business and Financial Economics by Cheng-Few Lee.
4. Basic Business Statistics: Concepts and Applications, Mark L. Berenson.
5. Modern Mathematical Statistics with Applications, Jay L. Devore.
6. DeGroot, M.H. and Schervish, M.J., 2012. Probability and statistics. Pearson Education.
7. Principles of econometrics, Carter Hill, et all. 2011.

1.0305/B36	2. Մասնագիտական անգերեն – 3	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակները: Առաջարկելու և մատուցել անգերեն լեզվի պրակտիկ գիտելիքներ միջինից բարձր (upper intermediate) մակարդակում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

1. զարգացնել լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու հմտությունները,
2. զարգացնել կոմունիկացիայի հմտությունները,
3. բացատրել գործնական փաստաթղթերի կազմման քերականական նորմերը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն**

1. ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական բառապաշտը,
2. մեկնաբանելու մասնագիտական նյութը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կարդալու և թարգմանելու մասնագիտական տարրեր նյութեր,
2. վերաբարդելու մասնագիտական բնագիր նյութը,
3. ձևակերպելու գործարար նամակներ՝ կիրառելով համապատասխան բառապաշտը, քերականական կաղապարները:

գ. բնդիանքական/ինիանցելի կարողություններ

1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ),
2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
3. հաղորդակցվելու մասնագիտական տարրեր ոլորտներում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11. Վիճառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- գործնական աշխատանք
- ինքնուրույն աշխատանք
- անհատական աշխատանք
- խմբային աշխատանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: Ստուգումներն անցկացվում են համակարգիչներով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսակ 1. Տարբերակներ և կիրառություններ: Ինչպէ՞ս հետազոտել տեքստեր էսսեների համար: **Թեսակ 2.** Ռիսկեր և վտանգներ: Ինչպէ՞ս ընտրել և հանգել տեքստի ճշշտ իմաստին: **Թեսակ 3.** Լեզու և հաղորդակցություն: Ինչպէ՞ս պատրաստել սլայդեր պրեզենտացիայի (շնորհանդեսի) համար: **Թեսակ 4.** Տարբերություն և բազմազանություն: Աշխատանք գործընկերների հետ: **Թեսակ 5.** Աշխարհը, որտեղ ապրում ենք: Ինչպէ՞ս ձանաշել գրագորությունը և զալ համաձայնության: **Թեսակ 6.** Մեր վարքագիծը: Շնորհանդեսի մեջ հետ ու առաջ հղումներ տալը: **Թեսակ 7.** Փոփոխությունների հանգեցնելը: Ինչպէ՞ս եզրափակել պրեզենտացիաները: **Թեսակ 8.** Աշխատանք և հավասարություն: Դասընթացներին և քննարկումներին մասնակցությունը: **Թեսակ 9.** Հակասություններ: Ինչպէ՞ս հարցնել և տալ հավելյալ տեղեկատվություն: **Թեսակ 10.** Առողջություն: Ինչպէ՞ս կարդալ վկայություն գտնելու նպատակով և ինչպէ՞ս գնահատել տեսողական գործիքները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Cambridge Academic English (Intermediate), Martin Hewings, Cambridge University Press, 2012.
2. English for Academic Purposes Upper-Intermediate/B2 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2012.
3. Language Leader Coursebook (Upper-Intermediate), Kent, Cotton and Falvey, Pearson Education, 2008.

1.0201/В33	2.Ֆինանսներ – 1	3.6 ECTS կուուիտ
4.5 Ժամ/շաբ.	5.30/45/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, ինչպես նաև գործնականում ցույց տալ տարբեր իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի արդյունավետ գործունեության հիմնական նախադրյաները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի կառուցվածքը,
- ուսումնասիրել առանձին օդակների գործունեության առանձնահատկությունները,
- ուսումնասիրել պետական ֆինանսների կենտրոնացման և օգուազործման հիմնական ուղղությունները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
2. բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. անկայուն իրավիճակներում կիրառելու կառավարման հմտությունները,

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Ա2. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:

Ա8. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ8. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էկեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11. Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- նախադեպերի վերլուծություն
- խմբային աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից / գրավոր / յուրաքանչյուր գնահատվում է առավելագույնը 5 միավոր: Եզրափակիչ քննությունը / բանավոր հարցում /

գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ֆինանսական հաշվարկների հիմունքներ: **Թեմա 2.** Փողի շուկա: **Թեմա 3.** Արժեվորերի շուկա: **Թեմա 4.** Պարտատոմսերի շուկա: **Թեմա 5.** Բաժնետոմսերի շուկա: **Թեմա 6.** Սուրհակներ: **Թեմա 7.** Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Brealey R., Myers S., and Allen F., "Principles of Corporate Finance", 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2007
2. Ross S., Westerfield R. and Jordan B., "Fundamentals of Corporate Finance", 9th edition, NY:
3. McGraw Hill, New York, 2010.
4. Berk J. and DeMarzo P., "Corporate Finance", 3rd edition, Pearson Education, Inc., Boston, 2014.
5. Ehrhardt M. and Brigham E., "Financial Management: Theory and Practice", South-Western Cengage Learning, Mason, 2011.

1.0201/B35	2.Էկոնոմիստրիկա- 1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8.Դասընթացի նպատակն է տալ տնտեսագիտական հետազոտություն ներում քանակական և որակական էկոնոմիստրիկ մեթոդների կիրառման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ: Ներկայացնել էկոնոմիստրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել տնտեսական մոդելների որակը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- զարգացնել ժամանակակից մաթեմատիկական մտածողություն
- ծանոթացնել տնտեսական-մաթեմատիկական և մաթեմատիկական-վիճակագրական մոդելներին և մեթոդներին:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. գնահատելու համակարգչային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը,
2. ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և էկոնոմիստրիկ մոդելների տեսակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը՝ կիրառելով համակարգչային փաթեթներ,
2. ստուգելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. լուծելու մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ էկոնոմիստրիկ մոդելների օգնությամբ,
2. տարբեր աղբյուրներից հայթայթելու տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարելու տնտեսագիտական վերլուծություններ:

10.Դասընթացը ձևագործում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ1. կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիստրիկ մեթոդներ:

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատկածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ10. կատարելու նպասգծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11.Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- գործնական համակարգչային դասընթացներ

- խմբային աշխատանքներ (Stata փաթեթի կիրառմամբ),

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ ստուգումը (գրավոր հիմունքով, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):
- 2-րդ ընթացիկ ստուգումը (գրավոր հիմունքով, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից՝

Թեմա 1. Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության կրկնություն: **Թեմա 2.** Միազգործուն գծային ռեզուլտատ: Գառւս-Մարկովի պայմանները և փոքրագույն քառակուսիների մեթոդը:

Թեմա 3. Բազմագործուն գծային ռեզուլտատ: **Թեմա 4.** Հիպոթեզների տեսուավորում և է վիճակագրականներ:

Թեմա 5. Կերծ փոփոխականներ: **Թեմա 6.** Բազմակողինեարություն և հետորուսկեղաստիկություն: **Թեմա 7.** Փոփոխականների տրանսֆորմացիա և ոչ գծային ռեզուլտատ: **Թեմա 8.** Առավելագույն ձշմարտանմանության մեթոդ: **Թեմա 9.** Սոնտե-Կարլո սիմուլացաների մեթոդ: **Թեմա 10.** Բայեսյան մեթոդներ: **Թեմա 11.** Eviews Էկոնոմետրիկ փաթեթի միջոցով էկոնոմետրիկ հետազոտությունների իրականացում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Wooldridge, Jeffrey M. *Introductory Econometrics: A Modern Approach*. 3rd ed. Mason, OH: Thomson/South-Western, 2006. ISBN: 9780324289787 (Հիմնական գիրք)
2. Goldberger, Arthur S. *A Course in Econometrics*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991. ISBN: 9780674175440. (Առավել խորացված և համեմատաբար բարդ գիրք)
3. DeGroot, Morris H., and Mark J. Schervish. *Probability and Statistics*. 3rd ed. Boston, MA: Addison-Wesley, 2001. ISBN: 9780201524888. (Վիճակագրության և հավանականությունների տեսության կրկնության համար)
4. Dougherty, C.. *Introduction to econometrics*. 5th ed. Oxford University Press, 2011, ISBN: 9780199676828
5. Մագնուս Յ.Պ., Կատիշև Պ.Կ., Պերեսեցկի Ա.Ա., Էկոնոմետրիկա, Մոսկվա, իզդ. “Դելո” . 2004
6. Քրիստոֆեր Դուգերտի, Վեճեմություն և առաջարկներ, Մ: ԻՆՖՐԱ-Մ, 1999

Անհրաժեշտ ծրագրային ապահովում.

1. Eviews 9 կամ ավելի բարձր (պարտադիր)
2. Stata 10 կամ ավելի նոր (պարտադիր)
3. Matlab 2014b կամ ավելի նոր (ոչ պարտադիր)
4. R/R-studio (ոչ պարտադիր)

1.0201/B40	2.Էկոնոմետրիկա – 2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8.Դասընթացի նպատակն է գարգացնել ժամանակային շարքերի բովանդակությունը և դրանց կիրառման ոլորտներում էմպիրիկ հետազոտություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել ժամանակային շարքերի բովանդակությունը և դրանց կիրառման ոլորտները,
- ներկայացնել էկոնոմետրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել ժամանակային շարքեր կիրառող տնտեսական մոդելների որակը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և էկոնոմետրիկ մոդելների տեսակները,
2. ստուգելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու համակարգչային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը,
2. կատարելու evviews փաթեթի միջոցով ժամանակային շարքերի վերլուծություն և կանխատեսում:

գ. բնդիսական/ինիսանցելի կարողություններ

1. լուծելու էկոնոմետրիկ մոդելների օգնությամբ մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ,
2. հայթայթելու տարբեր աղյուսներից տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարել տնտեսագիտական վերլուծություններ:

10.Դասընթացը ձևակորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

- F1.** կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար
- F2.** կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:
- F7.** մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,
- F8.** կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
- F10.** կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,
- Գ2.** որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպա-տակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- գործնական համակարգչային դասընթացներ
- խմբային աշխատանք (Eviews փաթեթի) կիրառմամբ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարգունքների գնահատման համար իրականացվում է.

- 1-ին ընթացիկ քննություն (գրավոր, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):
- 2-րդ ընթացիկ քննություն (գրավոր, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):
- եզրափակիչ քննություն (բանավոր, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Առաջին կարգի տարբերություն և գործողություններ լազերի հետ: Տարբերակային հավասարումներ:

Թեմա 2. Ստացիոնար ARMA պրոցեսներ: **Թեմա 3.** Կանխատեսում: **Թեմա 4.** Ոչ ստացիոնար ժամանակային շարքեր: Միավոր արմատի խնդիրը: **Թեմա 5.** Ռեզուլտատիվ դինամիկ մոդելներ: **Թեմա 6.** Վեկտոր ավտորեզուլտիվ մոդելներ և կրիստոնեացման մոդելներ: Սխալի ճշգրտման մոդելը: Պատճառականություն:

Թեմա 7. Պանելային տվյալների գծային մոդելներ: Ֆիրսված և պատահական էֆեկտներով մոդելներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Hamilton J.D., Time series analysis (Vol. 2). Princeton: Princeton university press, 1994.
- Helmut Lütkepohl, New Introduction to Multiple Time Series Analysis, Library of Congress Control Number: 2005, 927322.
- Канторович Г.Г., Лекции по курсу «Анализ временных рядов». Экономический журнал ВШЭ, 2003.
- Магнус Я.Р., Катышев П.К., Пересецкий А.А., Эконометрика, Москва, изд. «Дело». 2004.

1.0201/B39	2."ՀԲ" Ֆինանսներ - 2	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, տարբեր գործնական իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ինչպես նաև ֆինանսական վերլուծության գործիքները, մեթոդները և սկզբունքները տարաբնույթ հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել ֆինանսների կառավարման անհրաժեշտությունը, նպատակները և խնդիրները,
- ուսանողներին ծանոթացնել ֆինանսական որոշումների կայացման մեխանիզմների և մեթոդների հետ,
- ուսանողներին զինել ֆինանսական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբար կարողություններով,
- ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալներից և հետազոտական աշխատանքների իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներց:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
- բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
- կատարելու ինքնուրույն ֆինանսական վերլուծություններ:

գ. բնորոշական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք,
- մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա8. մեկնաբանելու միջոց և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկալարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, Էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր արդյուններից հայթաթված տեղեկատվությունը:

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- իրավիճակային սցենարների վերլուծություն
- տնային առաջադրանքներ
- խմբային հետազոտական աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքները գնահատելու համար իրականացվում են.

1-ին ընթացիկ քննություն [գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

2-րդ ընթացիկ քննություն

թիմային հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն [5 միավոր առավելագույն արժեքով].

Եզրափակիչ քննություն [բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատում: **Թեմա 2.** Կապիտալի արժեք և կառուցվածք: **Թեմա 3.** Բիզնեսի գնահատում: **Թեմա 4.** Ռիսկ և եկամտաբերություն: **Թեմա 5.**

Ֆինանսական վերլուծություն: **Թեմա 6.** Ֆինանսական կառավարում և պլանավորում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Brealey R., Myers S., and Allen F., “Principles of Corporate Finance”, 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2007.
- Ross S., Westerfield R. and Jordan B., “Fundamentals of Corporate Finance”, 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2010.
- Berk J. and DeMarzo P., “Corporate Finance”, 3rd edition, Pearson Education, Inc., Boston, 2014.
- Ehrhardt M. and Brigham E., “Financial Management: Theory and Practice”, South-Western Cengage Learning, Mason, 2011.

1.0305/B41	2.Մասնագիտական անգլերեն - 4	3. 4 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.0/45/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել և պրակտիկ կիրառել անգլերեն լեզուն առաջադրելում (advanced) մակարդակում:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
1. բացատրել բարդ քերականական սինէմաներ,		
2. ներկայացնել բարդ մասնագիտական բառապաշտական և դարձվածքները,		
3. ձևավորել կարողություններ շիվելու տարբեր սոցիալական և մասնագիտական իրավիճակներում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու տեքստերի թարգմանության քերականական առանձնահատկությունները,		

2. բացատրելու մասնագիտական տերմինները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կարդալու տեքստը, հասկանալով ամբողջ բովանդակությունը,
2. վերարտադրելու լսված տեղեկատվությունը,
3. գրելու գիտական աշխատանք,
4. վարելու երկխոսություն և սահուն թարգմանելու ուրիշի խոսքը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու տեղեկատվական ժամանակակից տեխնոլոգիաներով և ծրագրերով,
2. կիրառելու անզարդիկությունը ժամանակակից տեխնոլոգիաներում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր արդյունքներից հայթաթված տեղեկատվությունը:

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/,
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/,
- ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: Ստուգումներն անցկացվում են համակարգիչներով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեսա 1. Գովազդ և քննա(դատա)կան մտածողություն: Ինչպես ս կարդալ քննադատորեն և գրել ամփոփում:

Թեսա 2. Նորարարություն և ցյուտ: Ինչպես ս պարզաբանել և ինչպես ս խնդրել, որ պարզաբանեն խմբային աշխատանքի ժամանակ: **Թեսա 3.** Մարտահրավերների բախվելը: Ինչպես ս հասկանալ էսեների և այլ առաջադրանքների հրահանգները: **Թեսա 4.** Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները կրթության և գործարարության ոլորտներում: **Թեսա 5.** Մշակույթ, գիտություն, հասարակություն: Պրեզենտացիաների մեջ կարծիքներ ներկայացնելու եղանակները: **Թեսա 6.** Բարձրագույն կրթության ընթացքում ուսումնասիրություն իրականացնելու եղանակները: Ինչպես ս հասկանալ հետազոտության արդյունքների միջև եղած կապերը: **Թեսա 7.** Մարկետինգ և սպառողներ: Եզրակացություններ և խորհուրդներ: **Թեսա 8.** Կրիմինալոգիա: Ինչպես ս դասավորել տեղեկատվությունը տեսատերություն: **Թեսա 9.** Ընտանիքներ և հարաբերություններ: Ինչպես ս գրել քննադատություն: **Թեսա 10.** Գիտության ներկայացման ձևերը: Ինչպես ս կիրառել ազդանշանային լեզուն և ինչպես ս հղում տալ դիագրամներին:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Cambridge Academic English (Advanced), Martin Hewings and Craig Thaine, Cambridge University Press, 2012.
2. English for Academic Purposes Advanced/C1 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2013.
3. Language Leader Coursebook (Advanced), Kent, Cotton and Falvey, Pearson Education, 2013.

1.0201/B47	2. Միջազգային առևտուր	3.5 ECTS կրելիս
4.5 Ժամ/շաբ.	5.45/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրակական գնահատմամբ	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ նպաստել անհրաժեշտ տեսական հիմքի ձևավորմանը՝ ժամանակակից արտարին տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լրիծումներ գտնելու համար: Օժանդակել միջազգային տնտեսագիտության ժամանակակից սկզբունքների և հայեցակարգերի համակողմանի ըմբռնմանը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ համաշխարհային տնտեսության զարգացման վերաբերյալ, ինչը հիմք կհանդիսանա միջազգային ուղղածությամբ այնպիսի դասընթացների յուրացման համար, որոնք ավելի խորն են ուսումնասիրություն արտարին տնտեսական կապերի համակարգը և ունեն կիրառական նշանակություն:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. բացատրելու արտաքին առևտրի տեսությունների ժամանակակից մեկնաբանությունները և առանձնահատկությունները,

2. վերլուծելու առևտրային քաղաքականության հնարավոր ազդեցությունը տնտեսության վրա,

3. նկարագրելու վճարային հաշվեկշռի և փոխարժեքի կարգավորման ուղիներն ու դերը տնտեսության կայունության խնդրում:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու համաշխարհային տնտեսական զարգացումների հնարավոր ազդեցությունը ՀՀ տնտեսության վրա,

2. կանխատեսելու ՀՀ արտաքին տնտեսական և արժութային քաղաքականության ներտնտեսական հետևանքները,

3. հաշվարկելու տնտեսական խմբավորումներում ՀՀ մասնակցության հավանական հետևանքները:

գ. բնդիանրական/իոխանցելի կարողություններ

1. վերլուծելու ժամանակակից արտաքին տնտեսական հիմնախնդիրները, քննարկել դրանց լուծման այլընտրանքները,

2. կատարելու հետազոտական աշխատանք,

3. մասնակցելու գիտական բանավեճի:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գորբակալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթարկած տեղեկատվությունը,

Գ5. գնահատելու ազգային և համամարտկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն. տեսության և քաղաքականության բացատրություն,
- սեմինար պարապմունք. տնտեսական իրավիճակների ու տնտեսական քաղաքականության վերլուծություն,
- խնդիրների լուծում,
- ուսանողների կողմից վերլուծական նյութերի պատրաստում, ներկայացում և քննարկում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված է.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:
- եզրափակիչ քննություն. բանավոր՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Համաշխարհային առևտուր՝ Գրավիտացիայի մոդելը: Թեմա 3. Փոխանակման տնտեսություններ, Համեմատական առավելություն: Թեմա 4. Ռիկարդոյի մոդելը: Թեմա 5. Հատուկ գործուների մոդել: Թեմա 6. Հեկշեր-Օղլին մոդել: Թեմա 7. Ստանդարտ առևտուրի մոդել: Թեմա 8. Գլոբալիզացիան և անհավասարություն: Թեմա 9. «Նոր» առևտուրի տեսություն՝ Մասշտաբից աճող հատկություն: Թեմա 10. «Նոր» տեսություն՝ ֆիրմաների հետերոգենություն: Թեմա 11. Արտաքին տնտեսությունները՝ կախված մասշտաբից: Թեմա 12. Առևտրային քաղաքականություն: Թեմա 13. Ֆակտոր մոդիլություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Թորոսյան Թ., Միջազգային տնտեսագիտություն, Եր., 2009:
- Հաստեղ Ս., Մելիքին Մ., Միջազգային տնտեսագիտություն, Եր., 1999:
- Yarbrough B., R. Yarbrough, «The World Economy: Trade and Finance», Harcourt College Publishers, 2000:
- Krugman P., M. Obstfeld, M. Melitz, «International Economics: Theory and Policy», Pearson, 2014:
- Salvatore D., «International Economics», John Wiley & Sons, 2016:
- Киреев А., Международная экономика. М.: Международные отношения, 2006:

1.0201/B38	2.Միկրոտնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեմիս
4.6 ժամ/շաբ.	5.60/0/30	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսական օրենքները և դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաչափությունները, տնտեսվարող սուբյեկտների վարքագծի ուսումնասիրման համար կիրառվող տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, ինչպես նաև այս կամ այն միկրոտնտեսական հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները և գործիքակազմը:		
Դասընթացի խնդիրներեն.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսագիտական օրենքները և դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաչափությունները, ուսանողներին ծանոթացնել արտադրողի և սպառողի տեսությունների, շուկայական հավասարակշռության մոդելների, շուկայի բացերի (հանրային բարիքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ, արտաքին ազդակներ և մենաշնորհային շուկաներ) և դրանց կարգավորման եղանակների հետ, ուսանողներին զինել միկրոտնտեսագիտական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանելու կարողություններով, ուսանողներին սպորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալների աղբյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներից: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> սահմանելու հիմնական միկրոտնտեսական հասկացությունները, օրենքները և դրանց միջև դրսևորվող օրինաչափությունները, ներկայացնելու սպառողի և արտադրողի տեսությունները, նրանց վարքագծի օպտիմալացման պայմանները և դրանց վրա ազդող գործոնները, մեկնաբանելու շուկայական հավասարակշռության մոդելները, շուկայի բացերը (հանրային բարիքներ, արտաքին արդյունքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ ու մոնոպոլիաներ) և դրանց կարգավորման եղանակները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու տիպային տնտեսա-մաթեմատիկական իրավիճակները և իրականացնելու ինքնուրույն հետազոտություններ: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> աշխատելու թիմում, կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:		
Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամսվով քննարկման արդյունքները,		
Բ6.տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր		
Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր,		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվություննը,		
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11.Վիրառվում և դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում, բանավեճեր, դերային խառներ և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ, հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքները գնահատելու համար իրականացվում են.		
<ul style="list-style-type: none"> 1-ին ընթացիկ քննություն [գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25]. 		

- 2-րդ ընթացիկ քննություն [գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25]
- Եզրափակիչ քննություն [բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Սպառման տեսության հիմունքները: **Թեմա 2.** Օպտիմալ ընտրություն: **Թեմա 3.** Պահանջարկի և բարեկեցության վերլուծություն: **Թեմա 4.** Օպտիմալ ընտրությունը էնդոգն եկամտի և անտրոցության պայմաններում: **Թեմա 5.** Արտադրողի տեսության հիմունքները: **Թեմա 6.** Արտադրության ծավալի և գնի որոշումը տարբեր շուկայական կառուցվածքների դեպքում: **Թեմա 7.** Ընդհանուր հավասարակշռության տեսություն: **Թեմա 8.** Շուկայի բացերը և դրանց կարգավորումը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Hal R. Varian, "Intermediate Microeconomics: A Modern Approach", W. W. Norton & Company, Inc., New York, 2010.
2. R. Serrano and A. Feldman, "A Short Course in Intermediate Microeconomics with Calculus", Cambridge University Press, Cambridge 2013.
3. W. Nicholson and C. Snyder, "Microeconomic Theory: Basic Principles and Extensions", Thomson/South-Western, Mason, 2008.
4. Perloff J., "Microeconomics: Theory and Applications with Calculus", 4th Edition, Pearson Education Limited, Harlow, 2018.
5. Mas-Colell A. and Whinston M., "Microeconomic Theory", Oxford University Press, Oxford, 1995.
6. Silberberg E. and Wing S., "The Structure of Economics", McGraw Hill, New York, 2001.
7. Simon C. and Blume L., "Mathematics for Economists", W. W. Norton & Company, New York, 2010.

1.0201/B34	2.Հաշվապահական հաշվառում-1	3.4 ECTS կրեյիս
4.3 ժամ/շաբ.	5.30/15/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում հաշվառման կարևորության, մեթոդի տարրերի և իրականացման սկզբունքների մասին: Պարզաբանել տնտեսական, հաշվապահական հաշվառման հիմունքները, ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվապահությունների առանձնահատկությունները, կազմակերպման ձևերը: Ինչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամարանորեն լուծելու, դաստելու, առաջարկություններ անելու ունակություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- մեկնաբանել ուսանողներին հաշվապահական հաշվառման հիմունքները, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը,
- ուսանողներին բացատրել ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների գործառույթները, խնդիրները և առանձնահատկությունները,
- ուսուցանել ուսանողներին օգտվել հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս,
- ուսանողներին զինել հաշվապահական փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, հաշվապահական խնդիրներ լուծելու, գործառնությունների համար հաշվապահական ձևակերպումներ գրելու կարողություններով:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու և բացատրելու հաշվապահական հաշվառման առարկան, մեթոդը, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը,
2. բացատրելու ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների առանձնահատկությունները, ֆինանսական հաշվառման գործառույթները, խնդիրները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մեկնաբանելու դասընթացի սահմաններում նախատեսված մասնագիտական տերմինները,
2. աշխատելու հաշվային պլանով, գործառնությունների համար գրել հաշվապահական ձևակերպումներ, լուծել հաշվապահական փաստաթղթեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. շփվելու մասնագիտական լեզվով,
3. անհայտ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.

Ա5. ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,

Ա9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,

Բ6. տարբեր հարցերի շորջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Գ1. օգուզելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, Էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր
- խմբային աշխատանքներ
- ուժերատներ
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևակերպումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումները անց է կացվում բանավոր և գրավոր, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից

Թեսակ 1. Հաշվապահական հաշվառման առարկան և մեթոդը: **Թեսակ 2.** Հաշվապահական հաշվեկշիռ /ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն/ և հաշիվներ: Կրկնակի գրանցում: **Թեսակ 3.** Գնահատում և կալկուլացիա: Փաստաթղթավորում և գույքագրում: **Թեսակ 4.** Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների դասակարգումը, հաշվային պլան: **Թեսակ 5.** Հաշվապահական հաշվառման տեսակները, սկզբունքները, կարգավորումը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- «Հաշվապահական հաշվառման մասին», ՀՀ օրենքը, 2002:
- Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան Եվ դրա կիրառման հրահանգ, Եր., 2012:
- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, Եր., 2012:
- Սարգսյան Ա., Համբարձումյան Ռ., Մարշանյան Ա., Օգանեզովա Ն., և ուրիշներ, /Հաշվապահական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2014:
- Մովսիսյան Թ., Հաշվապահական հաշվառում, Եր., 2015
- Զուրաբյան Կ., Ն.Գասպարյան, Հաշվապահական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2011:
- Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ, Հայաստանի հաշվապահների և առողիտորների ասցիացիա, Եր., 2012:

1.0201/B37	2. «ՀԲ» Հաշվապահական հաշվառում-2	3.5 ECTS կրեդիտ
4.5 ժամ/շաբ.	5.30/45/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելքներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում հաշվառման կարևորության, մեթոդի տարրերի և իրականացման սկզբունքների մասին: Պարզաբանել կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի հաշվառման առանձնահատկությունները, իրականացման ձևերը: Ինչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամադրելու լուծելու, դատելու, առաջարկություններ անելու ունակություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- մեկնաբանել ուսանողներին կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի հաշվառման մեխանիզմները,
- ուսանողներին բացատրել եկամուտների և ծախսերի դասակարգումը և հաշվառումը,
- ուսուցանել ուսանողներին օգուզել հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս,
- ուսանողներին զինել հաշվապահական փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, հաշվապահական խնդիրներ լուծելու, գործառնությունների համար հաշվապահական ձևակերպումներ գրելու կարողություններով:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու, մեկնաբանելու, հաշվառելու կազմակերպության ակտիվները, պարտավորությունները,

սեփական կապիտալը:

2. մեկնաբանելու դասընթացի սահմաններում նախատեսված մասնագիտական տերմինները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- աշխատելու հաշվային պլանով, գործառնությունների համար գրել հաշվապահական ձևակերպումներ, լուծելու հաշվապահական խնդիրներ, լրացնելու և ստուգելու հաշվապահական փաստաթղթեր,
- օգտվելու հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելու,
- տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից,
- աշխատելու թիմում, շփվելու մասնագիտական լեզվով,
- անհայտ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու, կատարելու առաջարկություններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

Ա5. ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,

Ա9. մեկնաբանելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր :

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր,

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

11. Կրթառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություններ,
- սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր,
- խմբային աշխատանքներ,
- ուժեքատներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ախտեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է՝ առավելագույնը 5 միավոր:

1-ին բնրացիկ քննությունների գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

2-րդ ընթացիկ քննությունների գնահատվում է 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունների գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից

Թեմա 1. Կազմակերպության ակտիվների հաշվառում Թեմա 2. Կազմակերպության պարտավորությունների հաշվառումը: Թեմա 3. Եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը: Տնտեսավարման ֆինանսական հետևանքների ձևակորումը և հաշվառումը: Թեմա 4. Սեփական կապիտալի հաշվառումը: Թեմա 5. Ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը, ներկայացման կարգը և փոխադարձ կապը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- «Հաշվապահական հաշվառման մասին», ՀՀ օրենքը, 2002:
- Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:
- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:
- ՀՀ Հարկային օրենսգիրը 2016:
- Սարգսյան Ա., Համբարձումյան Ռ., Մարգարյան Ա., Օգանեզովա Ն., և ուրիշներ /Հաշվապահական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2014:
- Մովսիսյան Թ., Հաշվապահական հաշվառում, Եր., 2015:
- Զուրաբյան Կ., Գասպարյան Ն., Հաշվապահական հաշվառում: /Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2011:
- Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ, Հայաստանի հաշվապահների և առողջապահների ասոցիացիա, Եր., 2012:
- Կոնդրակով Հ., Бухгалтерский учет: Учебное пособие. 5-е изд., перераб и доп. Москва, 2008
10. M. Powers, B.Needles, S.Crosson, Financial and Managerial, Publisher: Cengage Learning; 10 edition (January 23)

4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական ֆինանսական ռիսկերը, դրանց գնահատման, վերլուծության և կառավարման գործընթացները:	
Դասընթացի խնդիրներն են.	
<ul style="list-style-type: none"> ուսումնամիջուկը ուսկ-մենեօմենտի հիմնական հասկացությունները և սկզբունքները, հիմնարար հաեցակարգերը ժամանակակից շուկայական պայմաններում, բացահայտել բիզնեսի ռիսկերի ընդհանուր համակարգում ֆինանսական ռիսկերը, ուսումնամիջուկը կազմակերպությունների ֆինանսական որոշումների կայացման ընթացքում ծագող ռիսկերը, գնահատել տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության ֆինանսական արդյունքները՝ հաշվի առնելով ռիսկերը: 	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝	
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
<ol style="list-style-type: none"> դասակարգելու և մեկնարանելու ժամանակից առավել տարածված ռիսկերի տեսակները, մեկնարանելու ձեռնարկության ֆինանսական ռիսկերի և ֆինանսական կայունության միջև կապը, մերկայացնելու ֆինանսական ռիսկ-մենեօմենտի արդյունքների օգտագործման ուղղությունները: 	
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
<ol style="list-style-type: none"> գնահատելու և չափելու բացահայտված ռիսկերը, ընտրելու ռիսկերի կառավարման գործիքների համապատասխան գործիք, հիմնավորելու ընտրված գործիքի արդյունավետությունը և նպատակային կիրառությունը: 	
գ. Քննիանոցելի կարողություններ	
<ol style="list-style-type: none"> օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ), որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնարանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.	
Ա2. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,	
Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ,	
Բ4. Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,	
Բ5. Ըննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,	
Բ7. Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:	
Գ1. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնարանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,	
11.Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն գործնական աշխատանքներ ինտերակտիվ ձևով խմբային աշխատանք անհատական աշխատանք: 	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումները/գրավոր/, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուր 10 միավոր առավելագույն արժեքով:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Թեմա 1. Ռիսկես տնտեսագիտական կատեգորիա: Թեմա 2. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում. խնդիրները, մեթոդները, մոտեցումները, կառավարման ոպերատուրյունները և հիմնական փուլերը:	
Թեմա 3. Ֆինանսական ռիսկերի վերլուծություն և գնահատում: Թեմա 4. Ֆինանսական ռիսկերի չեղորացում:	
14.Հիմնական գրականության ցանկ.	
1. Զոնова О.В., Риск-менеджмент, 2014	
2. Կուликова Е.А., Риск-менеджмент, 2014.	
3. Кричевский М.Л, Финансовые риски: учебное пособие, 2-е издание, М.: КНОРУС, 2013г,	
4. Шапкин А. С., Шапкин В. А., Экономические и финансовые риски, 8-е издание, М.: «Дашков и Ко», 2012.	
5. Hopkin P., Fundamentals of Risk Management: Understanding, Evaluating, and Implementing Effective risk Management, 4 th edition, 2017.	

1.0104/B42	2.Հետազոտություն վիճակագրական փաթեթով	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3 ժամ/շաբ.	5.0/0/45	
6.6-րդ կիսամյակ	7.առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել մաթեմատիկական ծրագրավորման հիմունքներին, սովորեցնել աշխատել տվյալների, դրանց վիզուալիզացման հետ:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> բացատրել տնտեսական օբյեկտների մաթեմատիկական մոդելների վերլուծման և կիրառման մեթոդաբանությունը, ուսումնասիրել հաշվողական օբյեկտների (տվյալների տեսակների) դասային հիերարխիան, ներկայացնել տնտեսական գործնրացները նկարագրող մաթեմատիկական մոդելավորման խնդիրների Python միջավայրի միջոցներով հաշվարկների հնարավորությունները, ներկայացնել ստացված տվյալների վիզուալիզացիայի հնարավորությունները: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> մեկնաբանելու տնտեսական օբյեկտների մաթեմատիկական մոդելների վերլուծման և կիրառման մեթոդաբանությունը, ներկայացնելու հաշվողական օբյեկտների (տվյալների տեսակների) դասային հիերարխիան: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, կիրառելու մաթեմատիկական մոդելավորման խնդիրների Python միջավայրի միջոցներով հաշվարկների հնարավորությունները, կիրառելու տվյալների վիզուալիզացիայի հնարավորությունները: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպելու և լուծելու խնդիրները): 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.		
Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,		
Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիկայի մեթոդներ:		
Բ5. ըննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,		
Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,		
Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր,		
Գ1.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություն գործնական աշխատանքներ ինտերակտիվ ձևով խմբային աշխատանք անհատական աշխատանք: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումները/գրավոր/, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուր 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2: Տվյալների վերլուծություն, վիզուալիզացիա: Թեմա 3: Ֆունկցիաներ և սկրիպտեր: Թեմա 4: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելներ:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ.		
<ol style="list-style-type: none"> “Introduction to Python for Econometrics, Statistics and Data Analysis”, K. Sheppard, University of Oxford, 2018 “Quantitative Economics with Python”, T. Sargent and J. Stachurski, 2019 Python Official Manuals 		

1.0201/B44	2."ՀԲ" Մակրոտնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեմիս
4.6 ժամ/շաբ.	5.60/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և դրանց կիրառությունները, մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսամաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, ինչպես նաև այս կամ այն մակրոտնտեսական հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները և գործիքակազմը:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և և կիրառությունները, ուսանողներին ծանոթացնել մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելների և մեթոդների հետ, ուսանողներին զինել մակրոտնտեսական ուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբար կարողություններով, ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյա աղբյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներ 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. մեկնաբանելու մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները,		
2. վերլուծելու հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների միջև առկա փոխկապվածությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. վերլուծելու տիպային տնտեսա-մաթեմատիկական իրավիճակները,		
2. կիրառելու տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները այս կամ այն հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար:		
գ. ընդհանուր ական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում,		
2. կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք,		
3. մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբարա:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները		
Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,		
Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,		
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայրական տեղեկատվությունը,		
Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ		
Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,		
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:		
11.Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում, բանավեճեր, դերային խաղեր և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ, հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ, տնային առաջարանքներ: 		
12.Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.		
•1-ին ընթացիկ քննություն [գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].		
•2-րդ ընթացիկ քննություն		

թիմային հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն [5 միավոր առավելագույն արժեքով].
• Եզրափակիչ քննություն [բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ազգային հաշվաների համակարգ: **Թեմա 2.** Տնտեսությունը երկարաժամկետ հատվածում («դաշտական» տնտեսություն): **Թեմա 3.** Փող և ինֆլյացիա: **Թեմա 4.** Բաց տնտեսություն: **Թեմա 5.** Տնտեսությունը կարճաժամկետ հատվածում: Գործարար ցիկլեր: **Թեմա 6.** Համախառն առաջարկի և համախառն պահանջարկի դինամիկ մոդել: **Թեմա 7.** Սպառում: **Թեմա 8.** Ներդրումներ: **Թեմա 9.** Փողի պահանջարկը և առաջարկը: **Թեմա 10.** Գործարկություն: **Թեմա 11.** Հարկաբյուջետային բաղաքանություն: **Թեմա 12.** Դրամավարկային տեսություն: **Թեմա 13.** Բաց տնտեսություն: **Թեմա 14.** Սույնի տնտեսական աճի մոդելը: **Թեմա 15.** Տնտեսական աճի ռամսեյի մոդելը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. D. Romer, “Advanced Macroeconomics” 4th edition
2. D. Acemoglu, “Introduction to Modern Economic Growth”
3. J. Garin, R. Lester and E. Sims, “Intermediate Macroeconomics”
4. N.G. Mankiw “Macroeconomics”

1.0201/B45	2. Մենեջմենթ	3.4 ECTS կրեդիտ
------------	--------------	-----------------

4.4 Ժամ/շաբ.

5.30/0/30

6.7-րդ կիսամյակ

7. Եզրափակիչ գնահատմամբ

8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին մենեջմենթի սկզբունքներին, մենեջերների ֆունկցիաներին, էրիկային, ուսումնական պլանավորմանը, հաղորդարկումը և հմտություններին, աշխատողների մոտիվացիայի տեսություններին, սկզբունքներին, կիրառման հմտություններին, թիմային աշխատանքին, կիրառման անհրաժեշտությանը, կոնֆլիկտային իրավիճակների կառավարմանը, լիդերության տեսություններին և ժամանակակից ասպեկտներին:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին ծանոթացնել կառավարման հիմնարար տեսական դրույթներին և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղություններին,
- խթանել ուսանողների հետաքրքրությունը կառավարման պրակտիկ գործունեության նկատմամբ,
- նպաստել ապագա կառավարյան մշակույթի և մտածողության ձևավորմանը,
- բացահայտել կառավարման մարդարանական բնույթը,
- ապագա կառավարիչներին /մենեջերներին/ գինել կառավարման տեխնոլոգիաներով, մեթոդներով, ձևերով, միջոցներով և հնարներով աշխատելու կարողություններով:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու կառավարման հիմնարար տեսական դրույթները և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղությունները,
2. բացատրելու կառավարման մարդարանական բնույթը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու կառավարման մծակույթը և մտածողությունը,
2. օգտագործելու կառավարման տեխնոլոգիաները, մեթոդները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ) կիրառելու տեսական գիտելիքները գործնականում,
2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական

բանավեճեր,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

11.Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- քննարկումներ,
- նախազգերի մեթոդ,
- խճանկարի մեթոդ,
- դերային խաղերի մեթոդ,
- լսարանային ցուցադրություններ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևակերպումը ստուգելու համար նախատեսված **2 ընթացիկ ստուգումները** անց են կացվում բանավոր և գրավոր, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Մենեջմենթի տեսության ներածություն: **Թեմա 2.** Մենեջմենթի զարգացման փուլերը: **Թեմա 3.** Ժամանակակից մենեջմենթի հիմնական մոտեցումները. կառուցվածքային տարրերը, նպատակները, առանձնահատուկ գծերը: **Թեմա 4.** Կազմակերպության միջավայրը և ենթակառուցվածքը: **Թեմա 5.** Մենեջերի գործունեության ուղղությունները կազմակերպությունում: **Թեմա 6.** Մենեջմենթի գործառույթները և կապակցող գործընթացները կազմակերպությունում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Дафт Р., Менеджмент, Питер , 2015.
2. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф., Основы менеджмента, М., 2015.
3. Роббинз С., Коутер М., Менеджмент, М., 2007 .
4. Томсон А., Стриклэнд А. Стратегический менеджмент, М., 2006.
5. Веснин В., “Менеджмент”; Москва, 2011.
6. Пивоваров С., Максимцев Н., “Сравнительный менеджмент”-СПб. 2008.
7. Упиларյան Յու., Մենեջմենթ, Եր., 2002:

1.0201/B43	2.Բանկային գործ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	
8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բանկային գործունեության հիմունքների, բանկերի գործունեության կարգավորման օրենսդրական դաշտի, բանկերի կողմից իրականացվող գործառնությունների և կենտրոնական բանկի խնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ:		

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացատրել բանկային գործունեության հետ կապված հասկացությունները,
- ծանոթացնել բանկային գործունեությունը կարգավորող նորմատիվային փաստաթղթերին,
- ներկայացնել ժամանակակից բանկային գործի տեսության և պրակտիկայի հիմունքները,
- ձևավորել տիպիկ բանկային իրավիճակներում կողմնորոշվելու և ճիշտ որոշումներ կայացնելու ունակություն:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ֆինանսական համակարգը, բանկային ոլորտը,
2. մեկնաբանելու ՀՀ բանկային համակարգի ինստիտուցիոնալ կայացման պատմությանը, ինչպես նաև ՀՀ-ում ֆինանսական կառույցների՝ բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող վարկային և ավանդային գործառնությունները,
3. բացատրելու Կենտրոնական Բանկի՝ որպես ֆինանսական համակարգի կայունության և գների կայունության ապահովման հիմնական պատասխանատուի գործառույթները և դերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու բանկերի դերն ու նշանակությունը տնտեսության կայացման և զարգացման գործում,
2. վերլուծելու կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող բաղադրականությունը և բնութագրելու ֆինանսական համակարգի և գնաճի կայունությունը բնորոշող ցուցանիշները,
3. ինքնուրույն իրականացնելու առևտուրային բանկի տնտեսական գործունեության ֆինանսական արդյունքների գնահատում և վերլուծություն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. արագորեն և հմտորեն կողմնորոշվելու ֆինանսական շուկայում՝ հստակ պատկերացում կազմելով բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող ամենատարբեր ծառայությունների մասին,

2. գործելու վերահսկող մարմնի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվող «խաղի կանոններով», այսինքն այն նորմատիվային դաշտով, որով և առաջնորդվում են ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա4. ներկայացնելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները,

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարրեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ6. տարրեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործուները,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր,
- խմբային աշխատանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեմա 1. Բանկերի ծագումը և բանկային համակարգի ձևավորումը: **Թեմա 2.** Բանկային գործունեության առանձնահատկությունները և բանկային համակարգի ձևավորումը ՀՀ-ում: **Թեմա 3.** Կենտրոնական բանկերի դերը և գործառույթները: **Թեմա 4.** Առևտրային բանկերը և ոչ բանկ ֆինանսական կազմակերպությունները: **Թեմա 5.** Առևտրային բանկերի գործառնությունները: **Թեմա 6.** Բանկային գործունեության վերահսկողությունը և կարգավորումը: **Թեմա 7.** Միջազգային բանկային գործառնությունները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

- Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկեր, Լ.Բաղանյան, Եր, 2010:
- Ասատրյան Բ., Բանկա ECTS յին գործ, Եր., 2013:
- «Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков», Ф. Мишкин, 1999.
- «Банки и банковские операции», М. Лаврушин, 2016.
- «Банковское дело», М.Лаврушин, М. 2009.
- «Деньги, кредит, банки», М.Владимирова, А.Козлов, М. 2006.
- www.cba.am.
- www.imf.org.

1.0201/B50	2."ՀԲ" Հանրային ֆինանսներ	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-բոլիշամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման, փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևավորված տեսությունները և բանական մեթոդները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացատրել հանրային ֆինանսների առանձնահատկությունները,
- ներկայացնել հանրային կազմակերպությունների դրամական ֆոնդերի ձևավորման և օգտագործման տնտեսական մեխանիզմը,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ռեսուրսների ներգրավման և օգտագործման արդյունավետության ինքնուրույն գնահատման հմտություններ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- բացատրելու հանրային ֆինանսների տարրեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները:
- բացատրելու և մեկնաբանելու պետական ֆինանսների կառավարման սկզբունքները,

3. գնահատելու պետական ֆինանսների օգտագործման արդյունավետությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- Ներկայացնելու հանրային ֆինանսների խնդիրների վերաբերյալ սեփական ուսումնասիրություններ,
- Վարելու գիտական բանավեճեր և պատրաստելու գեկուցումներ առարկայական ծրագրի բաժիններից ընտրված թեմաների վերաբերյալ,
- Կատարելու թիմային հետազոտական աշխատանք հանրային ֆինանսների պրակտիկ նշանակության խնդիրների լուծման վերաբերյալ,
- Պատրաստելու հրապարակումներ և գեկուցումներ թիմային հետազոտական աշխատանքի վերաբերյալ, հանրային ֆինանսների պրակտիկ խնդիրներից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուղներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
- Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա2. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները.

Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ4. Հափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ5. Ծննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու Ծննարկման արդյունքները,

Բ6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ8. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները;

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուղներից հայթայթված տեղեկատվությունը

Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. Պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- Դասախոսություններ,
- Նախադեպերի վերլուծություն,
- Խմբային աշխատանք,
- Անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից՝ 1-ին անգ կացվում բանավոր, 2-րդ /հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն/, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուր 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հանրային ֆինանսների էռույնը: **Թեմա 2.** Բյուջետային համակարգ: **Թեմա 3.** Բյուջետային գործնարդար և միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը: **Թեմա 4.** Պետական բյուջեի եկամուտները և ծախսերը: **Բյուջեի դեֆիցիտ:** **Թեմա 5.** Պետական պարտը: Կառուցվածքը և կառավարումը: **Թեմա 6.** Հարկային համակարգ: Հարկման սկզբունքները և տեսակները: **Թեմա 7.** Համայնքային բյուջեներ: Եկամուտները և ծախսերը: **Թեմա 8.** Սոցիալական ապահովագրության (Social insurance) մոռելները: **Թեմա 9.** Ծախսերոգուտներ վերլուծություն (Cost – Benefit Analysisys):

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Gruber, Jonathan, Public Finance and Public Policy, 3rd ed. Worth Publishers, 2009.
- Rosen, H. and Gayer, T. (2014) Public Finance, 10th edition, McGraw-Hill,
- Stiglitz, J. and Rosengard, J. (2015) Economics of the Public Sector, 4th edition, W. W. Norton & Company,
- Auerbach, A. and Feldstein M. (1985) Handbook of Public Economics, vol. 1, Elsevier,
- «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» և «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքներ, ՀՀ հարկային օրենսգիրը, Պետական ֆինանսների վիճակագրություն (GFS) :

1.0201/B48	2. Տնտեսական մրցակցություն և մենաշնորհների պետական կարգավորում	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիս.	7. Եզրափակիչ գնահատմամբ	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել տնտեսական մրցակցության պաշտպանության անհրաժեշտությունը, խնդիրները և մենաշնորհների պետական կարգավորման վերաբերյալ գոյություն ունեցող մոտեցումները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացատրել դասընթացի հիմնական հասկացությունները և տերմինարանությունը,
- ներկայացնել նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը,
- ձևավորել հմտություններ աշխատելու իրավանորմատիվային ակտերի հետ և հասկանալու դրանց բովանդակությունը,
- ներկայացնել տնտեսական մրցակցությունը և մենաշնորհները կարգավորող ՀՀ պետական մարմինները և դրանց ֆունկցիաները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ճանաչելու մրցակցության սահմանադրական կարգավորման հիմնարար սկզբունքները,
2. իմանալու նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու գործող կանոնադրության վերլուծություն,
2. տարբերակելու տնտեսավարող սույնեկանությունների գերիշտող դիրքը և դիրքի չարաշահումները,
3. համեմատելու և վերլուծելու ազգային և արտերկրների հակամենաշնորհային կարգավորման ակտերը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ),
2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայրայրված տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գորբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները

Բ5. Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայրայրված տեղեկատվությունը,

Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. Պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- սեմինար պարապմունքներ,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն՝ գրավոր, յուրաքանչյուր 5 միավոր: Եզրափակիչ քննությունը գնահատվում է 10 միավոր: Գնահատման քայլը 0.5:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: **Թեմա 2.** Մենաշնորհ: **Թեմա 3.** Ապրանքի գնի դիֆերենցում: **Թեմա 4.** Ուղղահայց ինտեգրում: **Թեմա 5.** Հորիզոնական ինտեգրում: **Թեմա 6.** Ապրանքի բնութագրիչների դիֆերենցում: **Թեմա 7.** Ընկերությունների ներբափանցում շուկա: **Թեմա 8.** Շուկայի կառուցվածք և գերիշտող դիրք: **Թեմա 9.** Տնտեսական մրցակցության պաշտպանություն: **Թեմա 10.** Երկկողմանի շուկաներ: **Թեմա 11.** Առկցիոններ: **Թեմա 12.** Ասիմետրիկ ինֆորմացիա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Belleflamme, P., & Peitz, M. (2010). Industrial Organization: Markets and Strategies. Cambridge University Press
2. Motta, M. (2004). Competition policy: Theory and Practice. Cambridge University Press.
3. Tirole, J. (1988). The Theory of Industrial Organization: Jean Tirole. MIT press.

1.0201/B49	2.Մարքեթինգ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությանը և պրակտիկային, շուկայավարման գործունեության կոնկրետ ուղղություններին:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնել մարքեթինգի պատմական զարգացումը, դերն ու տեղը կազմակերպության գործունեության մեջ, Ուսումնասիրել մարքեթինգի հիմնական հասկացությունները, յուրացնել շուկայի հետազոտման մեթոդները, ձևավորել շուկայական զարգացումների կանխատեսման հմտություններ, ձևավորել նորարարական մտածելակերպ, սովորեցնել գնահատել կազմակերպության մարքեթինգային գործունեությունը և կազմել մարքեթինգի պլան: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն		
1. Մեկնաբանելու շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությունը և պրակտիկան,		
2. Ներկայացնելու առաքման և գնային քաղաքականության, ինչպես նաև գովազդի կազմակերպման մեխանիզմները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. իրականացնելու շուկայագիտական հետազոտություններ համապատասխան հետազոտության հիման վրա,		
2. մշակելու և առաջարկելու արտադրանքի իրացումը խթանող միջոցառումներ:		
3. գնահատելու գովազդի տարբեր տեսակների արդյունավետությունը առանձին ապրանքատեսակների համար:		
գ. ընդհանրական/շուկանոցելի կարողություններ		
1. համարելու ստացած գիտելիքները այլ դասընթացների համանման թեմաներն ուսումնասիրելիս:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.		
Ա7. քացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,		
Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ շուկաների հիմնախնդիրները,		
Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,		
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,		
Գ6. աշխատեու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր, խմբային աշխատանքներ, ուժեքատներ, անհատական աշխատանք: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Նախատեսված է եզրափակիչ ստուգում՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Մարքեթինգի էությունը: Թեմա 2. Ընկերության մարքեթինգային միջավայր: Թեմա 3. Մարքեթինգային հետազոտությունների համակարգը: Թեմա 4. Շուկա: Շուկայի հատվածավորման գործնքաց: Թեմա 5. Ապրանք: Թեմա 6. Մարքեթինգային կոմունիկացիաների համակարգը: Թեմա 7. Մարքեթինգի կազմակերպումը ձևակերպությունում:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ		

- Маркетинг-менеджмент, Филип Котлер, К.Л.Келлер, 12-е изд, ПИТЕР, 2009.
- Основы маркетинга, Филип Котлер, Г. Армстронг, Д. Сондерс, В. Вонг. изд Вильямс, 2007.
- Реклама, Е.Ромат, изд ПИТЕР, 2008.
- Маркетинг, Гольдштейн Г.Я., Катаев А.В. ТРТУ, 1999.
- Психология маркетинга и рекламы, Клаус Мозер, изд Гуманитарный Центр, Харьков 2004.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ

(ԿԱՍՏԵՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

1.0104/B51	2.Python	3.4 ECTS կրեյիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.15/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ խորացնել ուսանողների գիտելիքները Python ծրագրի միջոցով տվյալների հետ աշխատանքի բնագավառում և օգնել նրանց իրականացնել տնտեսական հետազոտություններ ավարտական աշխատանքների շրջանակներում:		
Դասընթացի խնդիրներն են. <ul style="list-style-type: none"> ուսումնասիրել թվային զանգվածների ստեղծման և մշակման կարգը, ներկայացնել տարրեր ձևաչափերի դիագրամների և գրաֆիկների կառուցումը, ուսումնասիրել տվյալների միավորման և վերածնավորման մեթոդները: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. Աշխատական գիտելիք և իմացություն		
1.ներկայացնելու թվային զանգվածների հետ կատարվող գործողությունները, 2.քացատրելու Python փաթեթի կիրառման մեթոդները, 3.քացատրելու հավանականային և վիճակագրական ֆունկցիաները: բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստեղծելու և մշակելու թվային զանգվածներ, 2. կիրառելու Matplotlib, Pandas, Statsmodels փաթեթները: գ. Քննիանորական/փոխանցելի կարողություններ		
1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ)կիրառելու տեսական գիտելիքները գործնականում, 2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարրերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը, Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները նույթունները, Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարրեր համակարգային ծրագրեր, Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ գործնական առաջադրանքներ կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումները /գրավոր/, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իմաստական բաժիններից.

Թեմա 1. Տվյալների ներմուծում և արտահանում Python միջավայր: **Թեմա 2.** Ծանոթացում matplotlib փաթեթի հետ: **Թեմա 3.** Ծանոթացում seaborn փաթեթի հետ: **Թեմա 4.** Ծանոթացում pandas փաթեթի հետ: **Թեմա 5.** Հավանականային և վիճակագրական ֆունկցիաներ: **Թեմա 6.** Էկոնոմետրիկ վերլուծությունների իրականացումը statsmodels փաթեթի միջոցով: **Թեմա 7.** Ωչ զծային ֆունկցիաների օպտիմիզացիա: **Թեմա 8.** Object-Oriented ծրագրավորում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- “Introduction to Python for Econometrics, Statistics and Data Analysis”, K. Sheppard, University of Oxford, 2018
- “Quantitative Economics with Python”, T. Sargent and J. Stachurksi, 2019
- Python Official Manuals

1.0201/B51	2. Կիրառական էկոնոմետրիկա	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.15/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել միկրոտվյալների հետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդներին, գործիքակազմին և դրանց կիրառությանը պրակտիկ օրինակների հիման վրա:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողին ուսուցանել դիսցիլինի ուսումնափրության առարկան և մեթոդները,
- ներկայացնել էկոնոմետրիկ մոդելների միջոցով հաշվողական գիտափորձի իրականացման մեթոդները,
- ծանոթացնել տնտեսական խնդիրների լրացման էկոնոմետրիկ մեթոդներին և մոդելներին:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- բացատրելու դասընթացի կիրառական նշանակությունը,
- նշելու էկոնոմետրիկայի կիրառման առանձնահատկությունները,
- ասիմանելու և բացատրելու հիմնական հասկացությունները և մեթոդները:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կառուցելու պարզ օբյեկտների էկոնոմետրիկ մոդելներ,
- վերլուծելու էկոնոմետրիկ մոդելները,
- որոշել տնտեսական խնդիրները և դրանց լրացման համար էկոնոմետրիկ մոդելների կիրառման սահմանները:

գ. Քննիանորական/փոխանցելի կարողություններ

- հավաքագրելու և վերլուծելու անհրաժեշտ տեղեկատվություն,
- կատարելու խմբային աշխատանք:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա2. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ,

Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական դիսկերք, մշակելու ոիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ ադրյուններից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ3. բանավոր և գրավոր հարորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/,
- զննական մեթոդներ /սյադների ցուցադրում և այլն/
- գործնական մեթոդներ,
- տրամաբանական մեթոդներ,
- քննադատական մտածողության մեթոդներ,
- խմբային աշխատանքի մեթոդներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված է եկու ընթացիկ ստուգում՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Միկրոէկոնոմիստրիկայի էռույունը և կիրառությունը: **Թեմա 2.** Միկրոտվյալների հավաքագրման աղյուրները և կառուցվածքը: **Թեմա 3.** Գծային մոդելներ: Փորրագույն քառակուսիների մեթոդը : **Թեմա 4.** Ω₂ գծային մոդելներ: Առավելագույն ճշմարտանմանության և Ω₂ գծային քառակուսիների մեթոդները : **Թեմա 5.** Բայեսյան գնահատում : **Թեմա 6.** Կիսապարամետրիկ մեթոդներ: **Թեմա 7.** Logit և Probit մոդելները : **Թեմա 8.** Խաչաձև (cross-section) տվյալներով վերլուծություն: **Թեմա 9.** Պանելային տվյալներով վերլուծություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. C. Cameron and P. Trivedi, "Microeometrics: Methods and Applications", Cambridge University Press, 2005.
2. C. Cameron and P. Trivedi, "Microeometrics: Solution Manual", Cambridge University Press, 2005.
3. C. Cameron and P. Trivedi, "Microeometrics Using Stata", Stata Press, 2009.

1.0201/B52	2. Վարքագծային տնտեսագիտություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման, փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևակրթական տեսությունները և քանակական մեթոդները:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> • ուսումնասիրել վարքագծի մոտիվացիայի հոգեբանական տեսակետները, • ներկայացնել անհատական տարբերությունները, • բացատրել անհատի վրա շրջակա միջավայրի գործուների ազդեցությունը: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և խմացություն		
1. Ներկայացնելու վարքագծային տնտեսագիտության տեսության հիմնարար հասկացությունները և գործիքակազմը,		
2. բացատրելու ժամանակակից տեսության տարբեր ուղղությունները և մոտեցումները:		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու միջ առարկայական կապերը,		
2. աշխատելու տեղեկատվական բազայի հետ,		
3. ինտեգրվելու խմբային աշխատանքներին:		
գ. Ռներանորման/փոխանցելի կարողություններ		
1. կիրառելու միջ առարկայական կապերը,		
2. աշխատելու տեղեկատվական բազայի հետ,		
3. ինտեգրվելու խմբային աշխատանքներին:		
10. Դասընթացը ձևակրթությունները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
Ա8. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,		
Ա9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:		
Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները;		
Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,		
Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,		
Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		
Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,		
Գ7. ձիցու գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք: 		

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված է երկու ընթացիկ ստուգում՝ 10 միավոր առավելա գույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: **Թեմա 2.** Վարքագծային տնտեսագիտության հեռանկարային տեսություն (Prospect Theory): **Թեմա 3.** Heuristics և շեղումներ (Biases): **Թեմա 4.** Աղմուկ (Noise): **Թեմա 5.** Խառնաշվոր և մրցակցություն (Confusion and Competition): **Թեմա 6.** Սահմանափակ ռացիոնալություն (Bounded Rationality): **Թեմա 7.** Նեյրոտնտեսագիտություն (Neuroeconomics): **Թեմա 8.** Հիպերբոլիկ դիսկոնտավորում (Hyperbolic Discounting): **Թեմա 9.** Արդյունավետություն և սովորություններ (Efficiency and Habits):

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Kahneman, Daniel, and Amos Tversky, eds. Choices, Values and Frames. Cambridge University Press, 2000.
- Shleifer, Andrei. Inefficient Capital Markets: An Introduction to Behavioral Finance. Oxford UP, 2000.
- Camerer, Colin F., George Loewenstein, and Matthew Rabin, eds. Advances in Behavioral Economics. Princeton University Press, 2003.
- Thaler, Richard. Advances in Behavioral Finance. Russel Sage Foundation, 1993.

1.0201/B52	2. Ներդրումային նախագծերի կառավարման հիմունքներ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ հասնել ներդրումների էության, ներդրումային գործունեության խնդիրների ու ներդրումային նախագծերի կառավարման համակարգի համապարփակ ու խորը ընկալմանը, ինչպես նաև ներդրումային նախագծերի վերլուծության, արդյունավետության գնահատման և կառավարման վերաբերյալ գիտելիքների, կարողությունների ու գործնական հմտությունների զարգացմանը՝ տեսական և գործնական մեթոդների ու գործիքների ժամանակակից մոտեցումների վերլուծության հիման վրա:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել ներդրումների կառավարման անհրաժեշտությունը, նպատակները և խնդիրները,
- ներկայացնել կազմակերպությունների կողմից ներդրումային նախագծերի կազմման և գնահատման տեսական հիմքերը, ամենակարևոր հասկացությունները, սկզբունքները,
- ուսանողներին ծանոթացնել ներդրումային նախագծերի վերլուծության և գնահատման ժամանակակից մոտեցումների, մեթոդների և մոդելների օգտագործման հիմնական հնարավորությունների, ինչպես նաև դրանց գործնական օգտագործման առանձնահատկությունների հետ,
- ծանոթացնել ձեռնարկության ներդրումային նախագծերի պորտֆելի ձևավորման սկզբունքների և մեթոդների հետ,
- ուսանողներին գինել ներդրումային նախագծերը վերլուծելու, սոցիալական և կոմերցիոն արդյունավետությունը գնահատելու և մեկնաբանելու կարողություններով և գործնական հմտություններով:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու ներդրումային ուսանողների ու նախագծերի մշակման հիմունքները,
- ներկայացնելու ներդրումների և ներդրումային նախագծերի կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
- բացատրելու ներդրումային նախագծերի և ուսանողների պատրաստման ձևավորման և նույնականացման փուլերը,
- ներկայացնելու ներդրումային որոշումների կայացման չափանիշները և դրանց ուղեկցող ոիսվերը,
- ներկայացնելու ներդրումների արդյունավետության գնահատման հիմնական մեթոդները և ներդրումային նախագծերի ֆինանսավորման աղյուրները:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

- տիրապետելու ներդրումային ուսանողների պատրաստման մշակման և ներդրումային նախագծի կառավարման հմտություններին,
- տիրապետելու ներդրումային որոշումների պատրաստման, ընդունման և իրականացման տեխնոլոգիաներին,
- կիրառելու ներդրումների վերահսկման, վերահսկման և մոնիթորինգի մեթոդները,
- կատարելու ներդրումային ծրագրի դրամական հոսքերի վերլուծություն,
- կատարելու ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատում և նախագծի ընտրություն:

գ բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. կառուցելու քանավոր և զրավոր փաստարկած խոսք,
3. մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործարար

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա2. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ4. Զափելու և զնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները;

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով զնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և զնահատման մեթոդները,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- իրավիճակային սցենարների վերլուծություն
- տնային առաջադրանքներ
- խմբային հետազոտական աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքները գնահատելու համար իրականացվում են.

1-ին և 2-րդ ընթացիկ ստուգումները գրավոր են՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներդրումների էռույնը և դրանց տնտեսագիտական նշանակությունը: **Թեմա 2.** Ներդրումային նախագծի էռույնը և դրա կառավարման հիմունքները: **Թեմա 3.** Ներդրումային ոազմավարություններ

Թեմա 4. Ներդրումային նախագծի կյանքի ցիկլը: **Թեմա 5.** Ներդրումային ծրագրի տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորում և գործարար ծրագրի: **Թեմա 6.** Ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատման չափանիշներն ու մեթոդները: **Թեմա 7.** Ներդրումային ռիսկեր և որոշումների կայացում: **Թեմա 8.** Ներդրումային նախագծերի ֆինանսավորման ժամանակակից մեթոդները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Балдин К., Управление инвестициями: учебник, М., Дашков и К°, 2019.
2. Черняк В., Управление инвестиционными проектами: учебное пособие, М., 2012.
3. Теплова Т., Инвестиции: теория и практика. – 2-е изд., перераб. и доп.- М.: Юрайт, 2014.
4. Аньшин В., Управление проектами: фундаментальный курс: учебник, М. : Высшая школа экономики, 2013.
5. Jordan B.D, Miller T.W.Jr and Dolvin S.D “Fundamentals of Investments: Valuation and Management”, 8th edition, McGraw-Hill Education, 2018.
6. Hirt J.A and Block S.B, “Fundamentals of Investment Management”, 10th edition, McGraw-Hill Education, 2012.
7. Николаева, И.П. Инвестиции: учебник, Москва : Дашков и К°, 2018.
8. Стефанова Н.А. Управление инвестициями. Учебное пособие, Самара 2017.

1.0201/B53	2.Առևտրային բանկերի գործունեության հիմունքներ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3 ժամ/շաբ.	5.30/015	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել ժամանակակից հիմնարար գիտելիքներ առևտրային բանկերի գործունեության տնտեսական և իրավական հիմքերի վերաբերյալ և զարգացնել գործնական հմտություններ առևտրային բանկերի գործառնությունները վարելու և վերլուծելու համար :		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսումնասիրել ժամանակակից առևտրային բանկերի կազմակերպական կառուցվածքի հիմունքները, գործառվյաների բովանդակությունը, ուսումնասիրել առևտրային բանկերի և այլ ֆինանսական հաստատությունների փոխգործակցության կարգը, զարգացնել գործնական հմտություններ բանկերի ակտիվային և պասիվային գործառվյաները վարելու համար, ձևավորել գիտելիքներ առևտրային բանկերի գործունեության պետական կարգավորման և վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու վարկային հաստատությունների կազմակերպման տնտեսական և իրավական նորմերը, սկզբունքները, մեկնաբանելու բանկային օրենսդրությունը, նշելու ավանդական և նոր բանկային տեխնոլոգիաները, ապրանքները և ծառայությունները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> կազմելու հիմնավորված կարծիք վարկային հայտի վերաբերյալ, վերլուծելու բանկային ռիսկերը, վերլուծություններ անցկացնելու վարկառուներին գնահատելու համար: 		
գ. բնդիանարական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> օգտվելու գիտական տարբեր առյուններից (ինտերնետային ռեսուրսներ, գիտական հորվածներ և հաշվետվություններ) հայթաթած տեղեկատվական նյութերից, պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք.		
Ա2.ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,		
Ա4.մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները		
Ա5.ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը		
Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,		
Բ5. ընարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,		
Բ6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր		
Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:		
Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,		
Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		
Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,		
Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, խմբային աշխատանք, անհատական աշխատանք: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Նախատեսված է երկու ընթացիկ ստուգում՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:		

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Առևտրային բանկի բնորոշումը, Էռույնը, դրանց գործունեության տնտեսական, կազմակերպչական, իրավական և տնտեսական հիմունքները: **Թեմա 2.** Առևտրային բանկերի պատմակային գործառնությունները: **Թեմա 3.** Առևտրային բանկերի ակտիվային գործառնությունները: **Թեմա 4.** Առևտրային բանկերի եկամուտները և շահույթը: **Թեմա 5.** Առևտրային բանկերի իրացվելիությունը, բանկային ռիսկերի կառավարում՝ վարկային, իրացվելիության, շուկայական, գործառնական և այլ ռիսկեր: **Թեմա 6.** Պոտենցիալ վարկառուի վարկունակության գնահատում, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց վարկավորման գործընթաց, վարկային պայմանագիր: **Թեմա 7.** Արտարժութային գործարքներ առևտրային բանկերում: **Թեմա 8.** Արժեթղթերի հետ գործարքներ առևտրային բանկերում: **Թեմա 9.** Անկանխիկ և դրամարկղային գործառնությունների իրականացման կազմակերպում, թղթակցային հարաբերություններ և վճարահաշվարկային համակարգեր:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Բաղանյան Հ., Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկ, Եր., 2010:
- Սուրիասյան Ա., Առևտրային բանկերի գործունության տնտեսական կարգավորման արդի հիմնախնդիրները, Եր., 2005.
- Բագրատյան Ա., Բանկային գործի հիմունքներ, Եր., 2003:
- Թառումանյան Գ., Բանկերի ֆինանսական վերլուծության հիմունքներ, Եր., 2003:
- Արգարյան Կ., Առևտրային բանկերի Էռույնն ու գործառույթները, Եր., 2006:
- Անդեասյան Ա., Վարկային գործառնություններ, Եր., 2003:

1.0201/B53	2. Քիզնեսի կազմակերպում	3. 4 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.30/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է նպաստել բիզնեսի կարձաժամկետ, երկարաժամկետ պլանավորման և հեռանկարային մոդելավորման տեսական գիտելիքների ու գործնական հմտությունների ձևավորմանը:		
Դասընթացի խնդիրները		
<ul style="list-style-type: none"> ուսուցանել բիզնեսի տեսամեթոդական հենքերը, ինչպես նաև բիզնեսի կազմակերպման ու կառավարման տեսագործնական հիմունքներն ու բիզնեսի վարման հմտությունները, տրամադրել բիզնեսի վերլուծական, բիզնես պլանների մշակման և այլ կարևոր կարողություններ, բացատրել բիզնեսի կառավարման խնդիրները, ներքին և արտաքին միջավայրի անընդհատ փոփոխությամաններում: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> բացատրելու բիզնեսի Էռույնը և նշանակությունը տնտեսության համար, ներկայացնելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման գործընթացի բաղադրիչները և փուլերը, նշելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման մոտեցումները: 		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու բիզնեսում արկա հիմնախնդիրները և դրանք պայմանավորող գործունները, կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ հաշվարկներ, մշակելու բիզնես պլաններ և գնահատելու դրանց գործնական կիրառման հնարավորությունները: 		
գ. Ռնդիանական/վախանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> կատարելու տարբեր դասընթացներից ստացված գիտելիքների համադրում: 		

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ.

Ա7. Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ4. Հավելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա

Բ6. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ7. Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ

Բ10. Կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր

Գ1. Օգտվել տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

<p>Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր</p> <p>Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ</p> <p>Գ7.ձիշտ գնահատել սեփական ունակությունները և որոշում կայացնել հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> դասախոսություններ, իրավիճակային վերլուծություններ /«քեյս-ստադի»-ներ/ խմբային և անհատական աշխատանքներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Նախատեսված է եզրափակիչ գնահատում՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ձեռներեցության էությունը և ձեռներեցության տեսության զարգացման փուլերը: Թեմա 2 Գործարար գաղափարը և դրա իրականացման մեխանիզմը: Թեմա 3. Կառավարչական նոր մտածելակերպ: Թեմա 4. Ձեռներեցության ձևերը և տիպերը: Թեմա 5. Բիզնեսի ռազմավարական զարգացումը և բիզնես ռազմավարությունը: Թեմա 6. Ռազմավարական պլանավորումը և կառավարումը. փոխազդեցությունը և մուտեցումները: Թեմա 7. Ձեռներեցական գործունեության կազմակերպումը. բիզնես պլան:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> Бекетова О., Найденков В., Бизнес-план, Уч.пособие для вузов, Теория и практика, М., 2009. Буров В., Основы предпринимательства, Уч.пособие Чита, 2011.. Организация предпринимательской деятельности: Учебник /А.Н.Асаул.-СПб.: АНО ИПЭВ, 2009. Питер Ф.Друкер, Бизнес и инновации, пер. с англ.-М: "И.Д.Вильямс",2009. Попков В.П., Евстафьева Е.В., Организация предпринимательской деятельности. Схемы и таблицы, СПб., 2007..

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՍՈՂՋՈՒՆԵՐ

4. Վերլուծության արդյունքների հիման վրա կատարելու հետևողուններ և հիմնավորելու դրանք,

5. կատարելու հաշվապահական փաստաթղթերի և վիճակագրական տվյալների վերլուծություն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,

2. շփվելու մասնագիտական լեզվով:

8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դրականիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. Ներկայացնելու վերլուծությունների մաթեմատիկական կանոնները և հնարքները,

Ա3. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և վերլուծության ձևերը,

Բ1. Կիրառելու տնտեսամաթեմատիկական անալիզի մեթոդները և գործիքակազմը արդի տնտեսական հիմնախնդիրների մոդելավորման համար

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմիկական մեթոդներ

Բ3. կիրառելու մաթեմատիկական հասկացությունները, սիմվոլները քանակական և որակական հարաբերությունների մեջնաբանման համար:

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի գնահատման մեթոդները,

Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգային ծրագրեր

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ:

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկումներ և բանավեճեր,
- հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում,
- խմբային աշխատանքներ,
- հաշվետվություն:

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:

11. Մասնագիտական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/.

1. նախապատրաստական փուլ,
2. ծանոթացման փուլ,
3. հիմնական փուլ,
4. վերլուծական փուլ,
5. ամփոփիչ փուլ:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք, 2004:

2. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք, 2016:

3. ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք:

4. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:

5. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:

6. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

1.0201/B56	2. Մասնագիտական պրակտիկա - 2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5. Ստուգարք	
6. Պրակտիկայի նպատակն է խորացնել մասնագիտական գործնական հմտությունները տնտեսագիտության, հաշվապահական հաշվառման և առողջիւթի, ֆինանսական շուկաների, բիզնեսի գնահատման, գնագոյացման, ապահովագրության, բանկային գործի, տեղեկատվության կուտակման և վերլուծության շրջանակներում: Հնարավորություն տալ համակարգված տնտեսագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել գիտական և պրակտիկ մասնագիտական գործունեության մեջ: Նպաստել որակյալ արդիական, կիրառական ավարտական աշխատանքի կատարման համար համապատասխան նյութերի ձեռք բերմանը, մասնագիտական հանրության հետ մասնագիտական լեզվով հաղորդակցման հմտությունների		

բարելավմանը, նպաստել ԲՈՒՀ-ի և գործատուների հետ կապերի հաստատմանը:

Պրակտիկայի խնդիրներ.

- ուսումնասիրել կազմակերպության տնտեսական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործնթացներին,
- ուսումնասիրել և համադրել կազմակերպության հիմնադիր փաստաթղթերը, ներքին դրույթները, ֆինանսական և կառավարչական հաշվետվությունները,
- ծանոթացնել կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքներին, ստանդարտներին
- ուսումնասիրել և գնահատել կազմակերպության ներքին միջավայրը
- տրամադրել տեղեկատվություն, կատարել վերլուծություններ պատրաստել հաշվետվություն, զեկույցներ:

7. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու պրակտիկա իրականացնող կազմակերպության գործունեության բնույթը, առանձնահատկությունները, առանձին ստորաբաժանումներին գործառույթները,
2. ներկայացնելու կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքները, հարկային պարտավորությունների պահանջները,
3. բացատրելու կազմակերպության գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները,
4. թվարկելու հիմնական փաստաթղթերը, նրանցում պարունակվող վավերապայմանները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ուսումնասիրելու, հաշվառելու և վերլուծելու կազմակերպության ներքին տեղեկատվությունը,
2. լրացնելու և ստուգելու տարբեր փաստաթղթեր, կազմելու հաշվետվություններ,
3. հաշվարկելու և վերլուծելու կազմակերպության տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները,
4. կազմելու բիզնես պլանի պարզ տարրերակը,
5. հետևողություններ և հիմնավորելու դրանք:
6. հաշվապահական փաստաթղթերի, վիճակագրական տվյալների, վերլուծության արդյունքների հիման վրա առաջարելու կառավարչական որոշումներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. շփկելու մասնագիտական լեզվով,
3. անորոշ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու:

8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Բ2. կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկրնումետրիկ մեթոդներ:

Բ4. շափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա: մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր :

Բ7. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայացնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:

Բ8. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները

Բ10. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղյուրներից հայթայրված տեղեկատվությունը

Գ3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ,

Գ4. պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետազա ուսումնառության,

աշխատանքի կատարելագործման համար:

9.Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քնարկումներ և բանավեճեր,
- հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում,
- Խմբային աշխատանքներ,
- հաշվետվություն:

10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևակորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:

11.Մասնագիտական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/.

1. նախապատրաստական փուլ,
2. ծանոթացման փուլ,
3. հիմնական փուլ,
4. վերլուծական փուլ,
5. ամփոփիչ փուլ:

12.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրը, 2004:

2. ՀՀ Հարկային օրենսգիրը, 2016:

3. ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք:

4. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002:

5. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012:

6. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

1.0201/B55	2.Ավարտական աշխատանք	3.20 ECTS կրեյխտ
4. 8-րդ կիսամյակ	5.Առանց ընթացիկ գնահատման	
6.Ավարտական աշխատանքի նպատակն է արտացոլել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջարկելու հմտությունները:		
7.Ավարտական աշխատանքի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու այլ դասընթացներից ստացած գիտելիքների համադրումը և կիրառումը կոնկրետ գործնական խնդրի ուսումնասիրության մեջ, 2. ներկայացնելու հետազոտության տրամաբանական ընթացքը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ձեսկերպելու գիտական խնդիրներ, 2. կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելու համար:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու ինքնուրույն, 2. մտածելու մասնագիտուրը և քննադատաբար:		

8.Ավարտական աշխատանքը ձևակորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա4. մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումներ

Բ2.կատարելու գիտահետազոտական աշխատանքներ և գործնական վերլուծություններ օգտագործելով վիճակագրական և էկոնոմետրիկ մեթոդներ:

Բ4. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա:

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները

Բ6. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար դեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ7.մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ

Բ8.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ9. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործուները,

Բ10.կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր

համակարգչային ծրագրեր,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարրեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու գեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7.գիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

9.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- Խորհրդատվություններ/ուղղորդում

10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Տե՛ս «ԵՊՀ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ»-ը:

11.Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.

1. թեմայի որոշում և հաստատում,
2. հետազոտություն,
3. արդյունքների համակարգում,
4. նախապաշտպանություն,
5. աշխատանքի կազմում,
6. պաշտպանություն:

12.Հիմնական գրականության ցանկ

- ԵՊՀ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ: Հաստատված է ԵՊՀ գիտական խորհրդի 2017 թ. հոկտեմբեր 12-ի թիվ 1 նիստում (հասանելի է հետևյալ հղմամբ՝ <http://documentation.ystu.am/wp-content/uploads/2017/10/karg-1-4.pdf>)